

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése

A városi önkormányzatok
gazdálkodásának fenntarthatósága
2019.

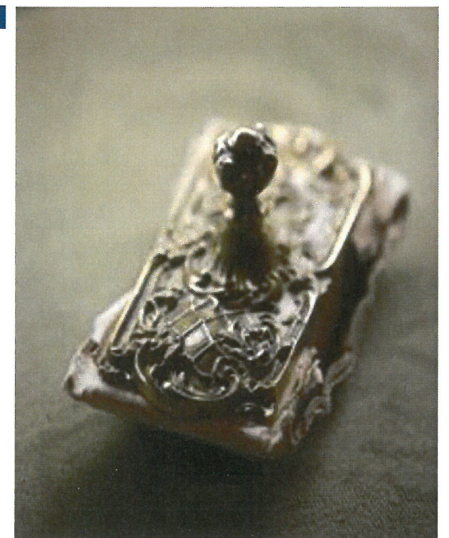

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése

A városi önkormányzatok
gazdálkodásának fenntarthatósága
2019. 03. hó 22. nap

19017

www.asz.hu

AZ ELLENŐRZÉST FELÜGYELTE:

HOLMAN MAGDOLNA JULIANNA felügyeleti vezető

AZ ELLENŐRZÉST VEZETTE ÉS A VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS:

HEIDINGER TIBOR ellenőrzésvezető

A PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁÉRT FELELŐS:

TÓTPÁL SZABOLCS osztályvezető

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KORÁBBI SZÁMVEVŐSZÉKI JELENTÉSEK:

- címe: **Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése – A nagyközségi önkormányzatok gazdálkodásának fenntarthatósága**
- sorszáma: **18081**

Jelentéseink az Országgyűlés számítógépes hálózatán és az Interneten a www.asz.hu címen is olvashatóak.

IKTATÓSZÁM: EL-1462-001/2019.

TÉMASZÁM: 2473

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V0817

TARTALOMJEGYZÉK

■ ÖSSZEGZÉS.....	5
■ AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA.....	7
■ AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE	8
■ AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA	9
■ A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖREI	10
■ AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI	11
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	13
■ MELLÉKLETEK.....	25
I. sz. melléklet: Fogalomtár	25
II. sz. melléklet: Az ellenőrzési kritériumok módszertana és értékelése.....	29
III. sz. melléklet: Az eszközök és források alakulása kiemelt mérlegsorokként a 2015-2016. években (M Ft).....	31
IV. sz. melléklet: Pénzügyi egyensúlyi helyzet CLF módszer szerinti értékelése a 2015-2016. években (E Ft).....	32
V. sz. melléklet: A városi önkormányzatok 2015-2016. évi főbb mutatóinak és kockázati területeinek összefoglaló értékelése.....	33
VI. sz. melléklet: A városi önkormányzatok 2015-2016. évi főbb mutatóinak és kockázati területeinek részletes értékelése	34
VII. sz. melléklet: A kockázatelemzés alá vont városi önkormányzatok.....	36
■ FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK	41
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	45

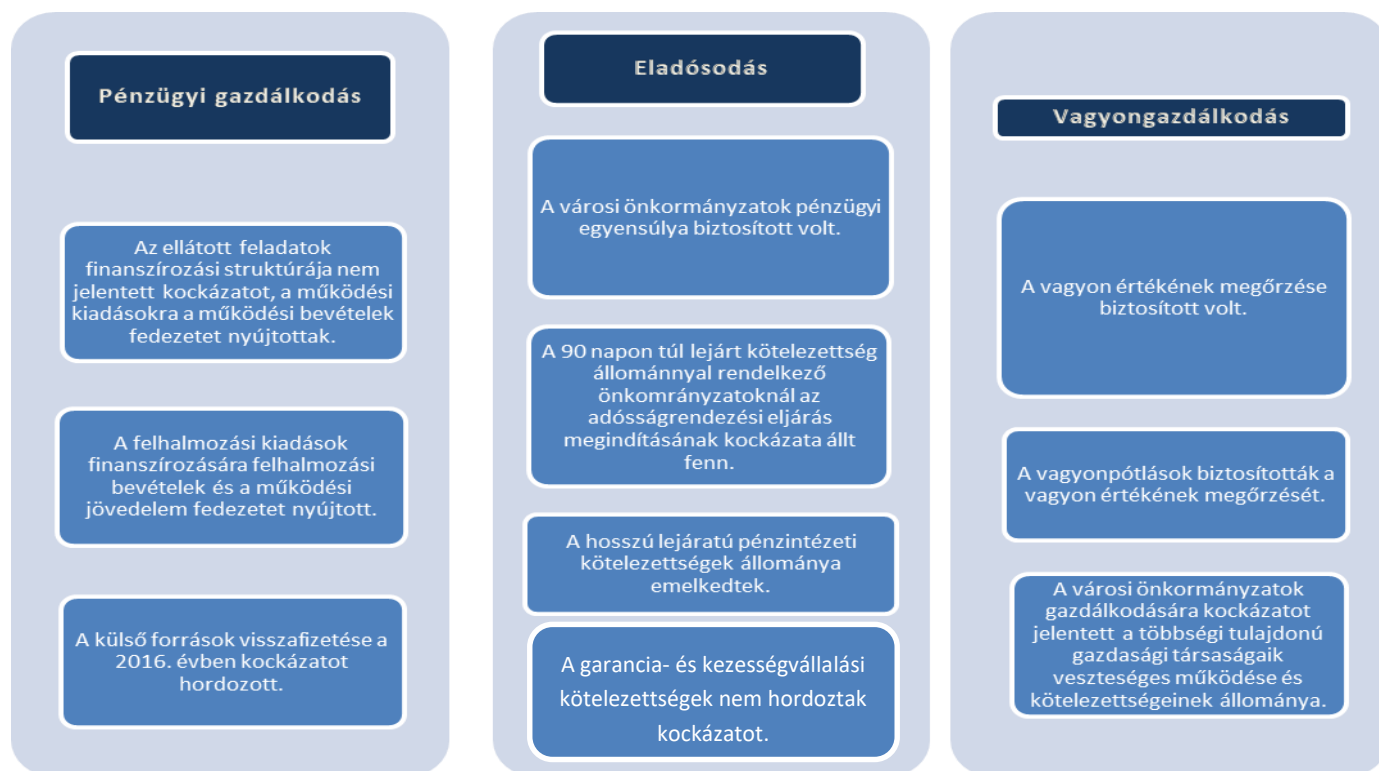
ÖSSZEGRZÉS

322 városi önkormányzat gazdálkodásának kockázatait értékelte az Állami Számvevőszék. A 2015-2016. évekre vonatkozó önkormányzati éves beszámolók adatain alapuló ellenőrzés megállapította, hogy az érintett városi önkormányzatoknál a pénzügyi egyensúly és a vagyon értékének megőrzése biztosított volt. A városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodása stabil. Az ÁSZ a hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek növekedésének üteme, a lejárt kötelezettségek állományának a növekedése, a gazdasági társaságok veszteséges működése területén azonosított kockázatot.

Az ellenőrzés társadalmi indokolttsága

A magyar települési önkormányzatok a 2002–2008 között felhalmozott adósságállományának állami konszolidációjára 2011 és 2014 között került sor. Az adósságkonszolidációk eredményeként az önkormányzatok feladatellátása újra strukturálódott, rendszerszinten pénzügyi helyzetük helyreállt. Ugyanakkor az önkormányzatok gazdálkodásából eredő veszélyek miatt az ÁSZ továbbra is kiemelt figyelmet fordít az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok monitorizálására, a pénzügyi sérülékenységet okozó folyamatokra, az önkormányzati alrendszer veszélyeztető rendszeregyensúlyi kockázatokra. A Magyar Államkincstár központi információs rendszerében rendelkezésre álló önkormányzati éves költségvetési beszámolók adatait felhasználva, monitoring riportok kiértékelésével az ÁSZ hozzájárul azon kockázatos területek feltárásához, amelyek különböző szintű beavatkozást igényelnek az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyának biztosítása érdekében.

Főbb megállapítások, következtetések

A városi önkormányzatok gazdálkodása stabil képet mutatott az ellenőrzött időszakban. A 322 városi önkormányzatból tizenkilenc városi önkormányzat esetében tárta fel az ellenőrzés az adósságrendezési eljárás megindításának veszélyét, amely a feladatellátás tekintetében is magas kockázatot hordozott.

Következtetések

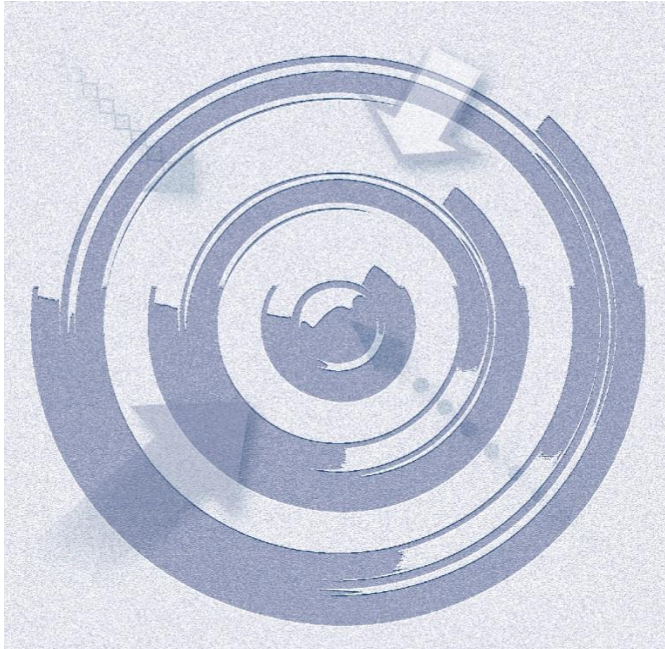
A városi önkormányzatok pénzügyi,- vagyoni helyzetére, eladósodására irányuló kockázatok értékelése rámutatott arra, hogy a városi önkormányzatok gazdálkodása stabil, rendszerszintű beavatkozást nem igényel. A városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának változatlan formában történő fenntartása az önkormányzatok szintjén kockázatot jelent a pénzügyi egyensúlyra, ezáltal az önkormányzatok eladósodására.

A működési jövedelem fedezetet nyújtott ugyan a felhalmozási költségvetés negatív egyenlegére, valamint tőketörlesztésre is, azonban külső források visszafizetésének növekedése, az elindult fejlesztések finanszírozása és az abból adódó fenntartási kiadások megjelenése kockázatforrást jelent a városi önkormányzatok eladósodására, ezért e kockázatok kezelése odafigyelést igényel.

Az ellenőrzés megállapításai alapján az önkormányzatok a vagyon értékét megőrizték, a többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok kötelezettség-állományából adódó kockázatok középtávú kezelése indokolt.

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

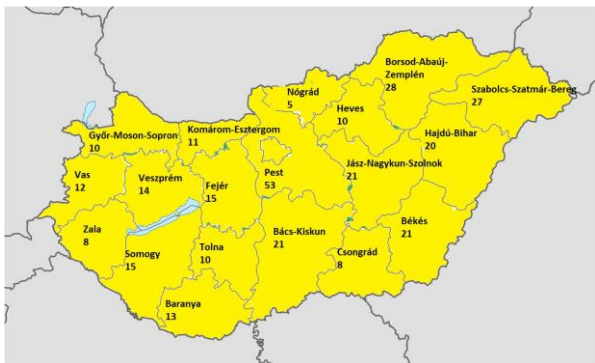

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA annak megállapítása, hogy a városi önkormányzatok¹ képesek voltak-e a törvényben meghatározott feladatokat ellátni, gazdálkodásuk változatlan formában fenntartható-e. A Magyar Államkincstár által kezelt központi információs rendszerben lévő – az ÁSZ² részére átadott – önkormányzati beszámoló adatok értékelése alapján beazonosított kockázatok kezelésének előmozdítása.

AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE

A város településtípushoz tartozó önkormányzatok

A VÁROS TELEPÜLÉSTÍPUS 322 ÖNKORMÁNYZATÁRA

– a MÁK³ törzskönyvi nyilvántartásában szereplő 2017. áprilisi adatok alapján – terjedt ki az ellenőrzés. Városi önkormányzatok minden megyében találhatóak, a számuk megyénként 5 és 53 között változik. A megyénkénti adatokat a bal oldali térkép tartalmazza.

A városi önkormányzatok állandó lakosainak száma 2016. január 1-jén 3 299 234 fő volt.

202 város lakossága 10 000 fő alatt volt, 84 város lakossága 10 000 és 20 000 fő között alakult, 36 város 20 000 fő feletti lakosságszámú volt 2016. január 1-jén. A településtípus lakosságszáma közel egyenletesen oszlott el a három alkategóriában.

Az ellenőrzött időszak mindkét évében az egy állandó lakosra jutó működési kiadás 162 ezer Ft volt, az egy állandó lakosra jutó helyi adóbevételek 67 ezer Ft volt a 2015. évben (41,4%), illetve 69 ezer Ft volt a 2016. évben (42,6%).

A városok egy része komplex mutató alapján rangsorolva (társadalmi és demográfiai, lakás és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerő-piaci, valamint infrastruktúra és környezeti mutatókból képzett, összetett mutatószám) kiemelt jelentőséggel bír a fejlesztési támogatásokhoz való hozzáférés tekintetében. 2015. április 23-áig a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett városok száma 16 volt, míg az országos átlagot legalább 1,75-szörösen meghaladó munkanélküliségű („jelentős munkanélküliségű”) városok száma 53 volt. Ezt követően a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett városok száma 18-ra emelkedett, míg a – jogszabályban meghatározott módon számított – jelentős munkanélküliségű városok száma 48-ra csökkent.

A 2015. évben 178 (55,3%), míg a 2016. évben 150 (46,6%) városi önkormányzat kapott rendkívüli önkormányzati támogatást.

A városi önkormányzatok többségi tulajdoni hányadú gazdasági társaságainak száma a 2016. évben 590-re, 28 gazdasági társasággal csökkent a megelőző évhez képest. A városi önkormányzatok éves költségvetési beszámolójának adatai alapján 221 városi önkormányzat (68,6%) rendelkezett többségi tulajdoni hányadú gazdasági társasággal a 2016. évben.

A városi önkormányzatok összevont költségvetési beszámolója szerint teljesített éves költségvetési bevétel és költségvetési kiadás, a könyvviteli mérleg szerinti eszközök, a követelések és kötelezettségek állományi értékét az 1. táblázat mutatja be.

1. táblázat

Év	Bevételek (M Ft)	Kiadások (M Ft)	Eszközök (M Ft)	Követelések (M Ft)	Kötelezettségek (M Ft)
2015.	782 337	769 889	3 307 963	62 544	57 491
2016.	657 187	639 786	3 412 159	59 343	60 115

Forrás: városi önkormányzatok beszámolója

AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA

AZ ÁSZ STRATÉGIÁJÁBAN célul tűzte ki, hogy az önkormányzatok ellenőrzése során azok pénzügyi-gazdasági helyzetét értékeli, kockázatait feltárja. Az új megközelítésű, elemzéssel alátámasztott mintavétellel, illetve ellenőrzési eljárásokkal csökkentse a helyszíni ellenőrzések számát. A monitoring rendszer az önkormányzatok éves költségvetési beszámolójának, időközi költségvetési jelentéseinek és mérlegjelentéseinek a központi információs rendszerben szereplő adatai értékelése alapján jelzi, hogy melyek azok az önkormányzatok, és melyek azok a területek, ahol olyan kedvezőtlen gazdasági folyamatok, vagy gazdasági események következtek be, amelyek ellenőrzés lefolytatását teszik indokolttá.

Ennek az egyszerűsített ellenőrzési módszernek az eredményeként megtörténik az önkormányzatok pénzügyi, vagyoni helyzetének megítélése, a pénzügyi egyensúly minősítése, továbbá a változások hatásának értékelése.

AZ ÖNKORMÁNYZATI ALRENDSZERBEN megjelenő gazdálkodási nehézségek, likviditási problémák és az eladósodottság növekedése az ÁSZ figyelmét a 2011. évtől az önkormányzatok pénzügyi helyzetére irányította. Az önkormányzati feladatellátást érintő átalakítások meghatározó része a 2013. évben következett be azzal, hogy az igazgatási, az oktatási, az egészségügyi és a szociális ellátásban a feladatok jelentős hányadát átvette az állam.

Az önkormányzati alrendszerben a 2013. évtől bevezetett új feladatfinanszírozási rendszer keretein belül továbbra is megoldandó kérdés a pénzügyi egyensúly megteremtése, hosszú távú fenntartása. Ahhoz, hogy az önkormányzatok meg tudjanak felelni a számukra meghatározott – szigorúbb – gazdálkodási szabályoknak, és az új feltételek mellett is biztosítható legyen a közszolgáltatások megfelelő színvonalú ellátása, szükséges volt a pénzügyi-gazdasági rendszerük alapjainak megszilárdítása, amely célt az adóssághozkondaláció szolgálta.

Az adóssághozkondaláció az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére kedvező hatást gyakorolt, azonban a problémák kiváltó okait nem szüntette meg, ennek kezelése nélkül viszont az adósságállomány újratelődhet. Erre tekintettel kiemelt fontosságú az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok feltárása.

A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖREI

---

1. — *A városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatósága biztosított volt-e?*

---

2. — *Fennállt-e a városi önkormányzatok eladósodásának kockázata?*

---

3. — *A városi önkormányzatok vagyongazdálkodása során biztosított volt-e a vagyon értékének a megőrzése?*

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI

Az ellenőrzés típusa

Helyénvalósági ellenőrzés.

Az ellenőrzött időszak

A 2015-2016. évek. A 2015. január 1-je és 2016. december 31-e közötti időszak. A dinamikus mutatók esetében kitekintéssel a 2014. december 31-ei pénzforgalmi adatokra is.

Az ellenőrzés tárgya

Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatósága, a törvényben előírt feladatok ellátása, az önkormányzatoknál észlelt negatív tendenciák okainak feltárása.

Az ellenőrzött szervezet

Belügyminisztérium, mint a Kormány helyi önkormányzatokért felelős tagjának munkaszerve.

Az ellenőrzés jogalapja

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésének, az 5. § (2)-(6) bekezdéseinek, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 61. § (2) bekezdésének előírásai képezik.

Az ellenőrzés módszerei

Az ellenőrzést az ellenőrzési program ellenőrzési kérdései, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertanok figyelembe vételével végeztük.

Az ellenőrzés ideje alatt az ellenőrzött szervezettel történő kapcsolat-tartást az ÁSZ SZMSZ⁴-ének vonatkozó előírásai alapján biztosítottuk.

Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése a Magyar Államkincstár által rendelkezésre bocsátott adatokra alapozva elemző eljárással történt, amelyeket mintavétel alapján kontrolláltunk a nyilvánosan elérhető adatbázisokban szereplő adatokkal.

Az ÁSZ az ellenőrzés előkészítése során meghatározta az ellenőrzési (helyénvalósági) kritériumokat, amelyek az ellenőrzési bizonyíték értékelésének, valamint a számvevőszéki jelentésben szereplő megállapítások és következtetések alapját képezték. A megállapításokban használt fogalmak értelmezését, forrását a fogalomtár, a mutatók helyénvalósági kritériumait, és a kockázatok értékelését az ellenőrzési kritériumok módszertana és értékelése tartalmazza.

A pénzforgalmi adatokat tartalmazó mutatók számításánál a 2015. évben a 2014. évi végi adatokat, a 2016. évben a 2015. év végi adatokat tekintettük bázis adatnak. A mérlegadatokat tartalmazó mutatók esetében a 2015. január 1. és 2016. december 31. közötti adatokkal számoltunk. A gazdasági társaságok esetében a 2016. és 2017. évi VI. havi időközi költségvetési jelentésekben szereplő 2015. december 31.-re és 2016. december 31.-re vonatkozó társasági adatokat vettük figyelembe.

A mintatételek (kormányzati jóváhagyással megkötött hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek, valamint a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok kötelezettségei) ellenőrzése során felhasználtunk nyilvánosan elérhető adatokat (zárszámadási rendeletek, e-beszámoló, cégnyilvántartás adatai).

Az ellenőrzési kérdésekre adott válaszok alapján értékeltük, hogy a városi önkormányzatok képesek voltak-e a törvényben meghatározott feladataikat ellátni, gazdálkodásuk változatlan formában fenntartható-e. Az értékelést a felülvizsgált adatok alapján végezte/értékelt az ÁSZ. A felülvizsgálat eredményeképpen az önkormányzati beszámolók több mint 10%-ánál hajtott végre adatkorrekciót az ÁSZ, amely jelzi az önkormányzati beszámolók megbízhatósági kockázatát.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatósága biztosított volt-e?

Összegző megállapítás

A városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodása fenntarthatósága kockázatot hordozott a felhalmozási kiadások és azok finanszírozása miatt mindkét ellenőrzött évben, valamint a külső források visszafizetése miatt a 2016. évben, azonban a közfeladatok finanszírozási struktúrája nem jelentett kockázatot egyik évben sem.

1.1. számú megállapítás

A városi önkormányzatok által ellátott feladatok finanszírozási struktúrája nem jelentett kockázatforrást a pénzügyi gazdálkodásra.

2. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA

Mutatók	2015. év	2016. év
Működési kiadások fedezettsége	111,9%	111,5%
Kiegészítő (rendkívüli) önkormányzati támogatás aránya	1,2%	0,7%
Adóbevételek működési bevételeken belüli aránya	37,0%	38,2%
Felhalmozási kiadások fedezettsége	78,2%	58,8%

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

A MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK FEDEZETET NYÚJTOT-

TAK a 2015-2016. években a városi önkormányzatok által ellátott feladatok működési kiadásaira. A működési kiadások fedezettsége a 2015. évben és a 2016. évben is 100,0% felett volt, így működési finanszírozási kockázat egyik évben sem merült fel. A mutatók alakulását a 2. táblázat tartalmazza.

A városi önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetének CLF módszer szerint értékelését – a 2015-2016. években – a IV. számú melléklet tartalmazza.

Elemző eljárás keretében készített riport alapján (ÖKOMER), a 2015-2016. évekre vonatkozóan a városi önkormányzatok azonosított kockázatait, azok összefoglaló értékelését az V. számú melléklet, a városi önkormányzatok 2015-2016. évi mutatói és kockázatai értékelését pedig a VI. számú melléklet tartalmazza.

A működési bevételek a 2015. évben 598 284 M Ft-ot tettek ki. A 2016. évben a működési bevételek 594 247 M Ft-ra csökkentek, 4037 M Ft-tal (0,7%-kal) kisebb mértékben realizálódtak. A működési kiadások a 2015. évben 534 673 M Ft-ot tettek ki, míg a 2016. évben 532 814 M Ft értékben realizálódtak. A működési kiadások ebben az időszakban 1859 M Ft-tal (0,3%-kal) csökkentek. A működési bevételek működési kiadásokhoz viszonyított nagyobb arányú csökkenése a működési kiadások fedezettsége mutató 0,4 százalékpontos csökkenését eredményezte.

A működési kiadásoknál a személyi juttatások és járulékaik 46,0%-os, a dologi kiadások 35,2%-os arányt képviseltek a 2016. évben. A működési kiadások csökkenését a dologi és egyéb működési célú kiadások csökkenése okozta a 2016. évben, miközben a személyi jellegű kiadások emelkedtek.

A működési kiadások működési bevételekkel történő fedezettsége 255 városi önkormányzatnál (79,2%) volt 100% felett a 2015. évben, 275 városi önkormányzatnál (85,4%) volt 100% felett a 2016. évben.

A 2015. ÉVBEN 7104 M FT, A 2016. ÉVBEN 3883 M FT MŰKÖDŐKÉPESSÉG MEGŐRZÉSÉT SZOLGÁLÓ, RENDKÍVÜLI ÖNKORMÁNYZATI TÁMOGATÁST

kaptak a városi önkormányzatok. A rendkívüli önkormányzati támogatás aránya a 2016. évben a működési bevételeken belül 1,2%-ról 0,7%-ra, a városi önkormányzatok költségvetési támogatásához (rendkívüli támogatás nélkül) viszonyítva 3,7%-ról 2,0%-ra csökkent a 2015. évhez képest.

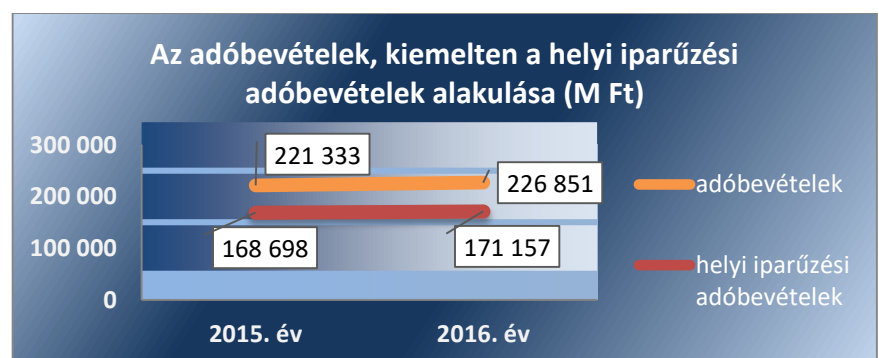
A 2015. évben 67 városi önkormányzatnál (20,8%), a 2016. évben 47 városi önkormányzatnál (14,6%) az ellátott feladatok finanszírozására a folyó bevételek nem nyújtottak fedezetet, így a működés finanszírozása az érintett városi önkormányzatoknál kockázatot hordozott. Ebből az önkormányzati csoportból a 2015. évben 51 városi önkormányzat (az érintett városi önkormányzatok 76,1%-a), a 2016. évben 34 városi önkormányzat (az érintett városi önkormányzatok 72,3%-a) kapott önkormányzati rendkívüli támogatást.

A 2015. évben – a fenti 67 városi önkormányzaton túl – további 20 városi önkormányzatnál (6,2%), a 2016. évben – a fenti 47 városi önkormányzaton túl – további 15 városi önkormányzatnál (4,7%) az önkormányzatok rendkívüli támogatása nélkül a működési bevételek nem nyújtottak volna fedezetet a működési kiadásokra. Rendkívüli támogatás nélkül ezen városi önkormányzatok működési jövedelme negatív lett volna.

A 2016. ÉVBEN AZ ADÓBEVÉTELEK működési bevételeken belüli aránya a 2015. évhez képest 1,2 százalékponttal emelkedett a helyi adóbefizetések növekedése miatt. Az adóbevételek működési bevételeken belüli aránya a 2015. évben 37,0%-ot, a 2016. évben 38,2%-ot tett ki. Az 1,2 százalékpontos emelkedés kedvező hatást gyakorolt a városi önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére, annak fenntarthatóságára.

Az adóbevételek – kiemelten a helyi iparűzési adóbevételek – alakulását az 1. ábra mutatja be.

1. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

Az adóbevételek a 2015. évi 221 333 M Ft-ról a 2016. évre 226 851 M Ft-ra, 2,5%-kal emelkedtek. Az adóbevételeken belül a helyi iparűzési adóbevételek meghatározó jelentőségűek. A helyi iparűzési adóbevételek a 2015. évi 168 698 M Ft-ról a 2016. évre 171 157 M Ft-ra nőt-

tek, 1,5%-kal emelkedtek. A helyi iparűzési adóbevételek emelkedése kedvezően hatott a városi önkormányzatok gazdálkodására, jövedelemtermelő képességére.

1.2. számú megállapítás

A városi önkormányzatok felhalmozási kiadásaira a működési jövedelem fedezetet nyújtott, azonban a felhalmozási kiadások kiadásai és azok finanszírozása kockázatforrást jelent a pénzügyi gazdálkodás fenntarthatóságára.

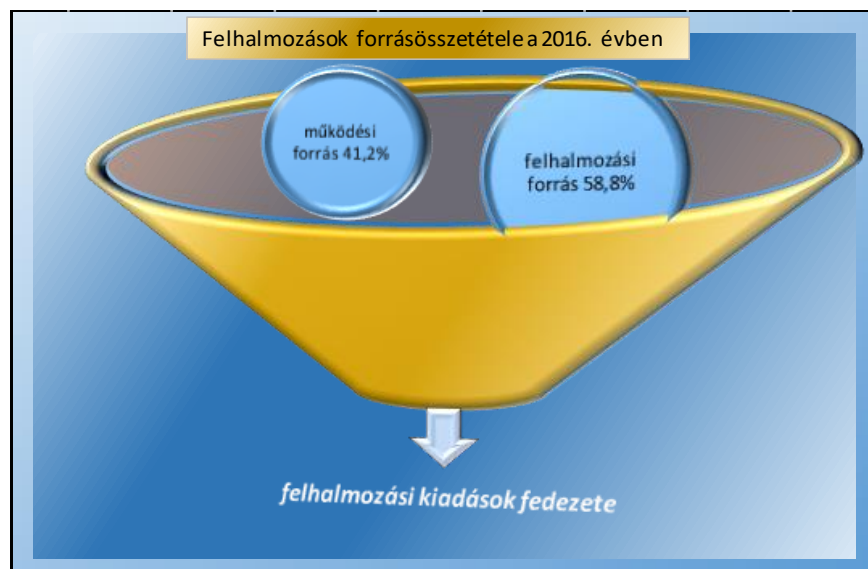
A TÁRGYÉVI FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK A 2015. ÉVBEN 78,2%-BAN, A 2016. ÉVBEN 58,8%-BAN NYÚJTOTTAK FEDEZETET a tárgyévi felhalmozási kiadásokra. A felhalmozási kiadások és azok finanszírozása kockázatot jelentett a pénzügyi gazdálkodásra, a pénzügyi egyensúly fenntarthatóságára. A mutató értékét a 2. táblázat tartalmazza.

A 2015-2016. években a településtípusnál e kockázatot mérsékelte, hogy a felhalmozási költségvetés hiánya (egyedül) a működési jövedelemből – az előző évi maradvány felhasználása nélkül – finanszírozható volt. Mindezek tükrében a városi önkormányzatok felhalmozási kiadásai és azok finanszírozása összességében közepes kockázatot jelentett a pénzügyi gazdálkodásra, a pénzügyi egyensúly fenntarthatóságára.

Ugyanakkor a működési jövedelemből történő finanszírozás kockázatot hordozott a tekintetben, hogy az alapfeladatok ellátására elegendő forrást biztosítottak-e.

A felhalmozások forrásösszetételét a 2016. évben a 2. ábra mutatja be.

2. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

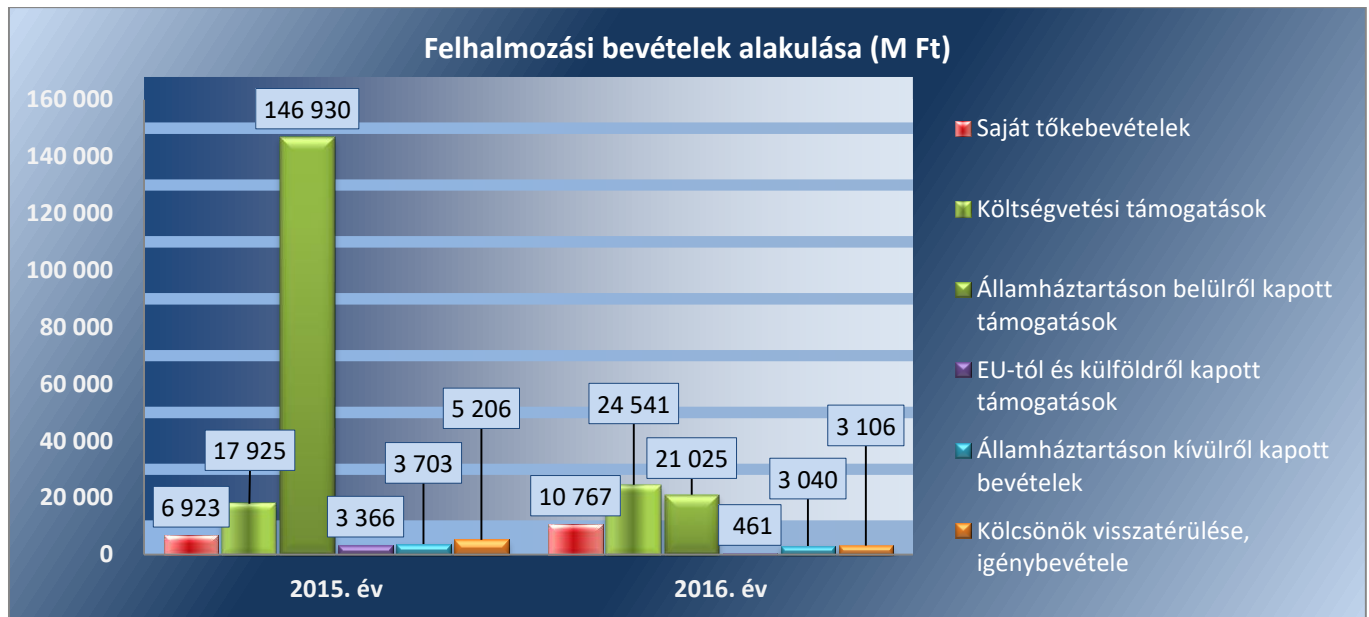
A beruházások tekintetében további kockázatot hordoz, hogy az üzembe helyezett eszközök későbbi fenntartására képződik-e elegendő működési jövedelem. A nem megfelelően üzemeltetett és karbantartott vagyontárgyak a városi önkormányzatoknál bevételekiesést (kisebb bérleti díj realizálható) vagy kiadásnövekedést (elhasználódott eszközök felújítása, vagy új beszerzése) okozhatnak, amely kihat a pénzügyi egyensúlyra.

A 2015. évben a felhalmozási bevételek 184 053 M Ft-ot tettek ki, a felhalmozási kiadások 235 217 M Ft értékben teljesültek. A 2016. évben a felhalmozási bevételek (62 940 M Ft) és a felhalmozási kiadások (106 973 M Ft) is csökkentek. A városi önkormányzatok saját beruházási kiadásai (áfával) a 2015. évi 161 252 M Ft-ról 59 606 M Ft-ra, 63,0%-kal csökkentek. A 2015. évben a költségvetési kiadások 30,6%-át, a 2016. évben 16,7%-át fordították felhalmozási kiadásokra.

A 2015-2016. évek felhalmozási bevételek forrásösszetételét a 3. ábra mutatja be.

3. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

A 2016. évben a saját tőkebevételek 55,5%-kal emelkedtek az előző évhez képest. A költségvetési támogatások összege a 2016. évben 36,9%-kal emelkedett a 2015. évi összeghez képest. Az államháztartáson belülről kapott támogatások összege a 2016. évben 85,7%-kal csökkent.

1.3. számú megállapítás

A városi önkormányzatok által igénybevett külső források visszafizetése a (nettó) működési jövedelem csökkenése miatt a 2016. évben kockázatot hordozott.

3. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2015. év	2016. év
Törlesztés fedezettségének aránya	27,0%	31,2%
Nettó működési jövedelem változása	1043,4%	-8,9%
Pénzügyi műveletek eredménye (e Ft)	-1 704 331	-1 082 714

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

A 2015-2016. ÉVEKBEN A VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK RENDELKEZTEK ADÓSSÁGSZOLGÁLTATHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGGEL a külső források – pl. tőketörlesztés, hiteltörlesztés – miatt. A mutatók alakulását a 3. táblázat tartalmazza.

A **működési jövedelem** – folyó bevételek és folyó kiadások különbözete – 3,4%-kal csökkent, miközben a tőketörlesztésre (hiteltörlesztésre) fordított kiadások 2,9%-kal emelkedtek a 2016. évben a megelőző évhez képest. A városi önkormányzatoknál összességében a törlesztés fedezettsége a 2015. évben 27,0%, a 2016. évben 31,2% volt, amely mutatta, hogy a működési jövedelemből milyen arányt kellett törlesztésre fordítani.

A **nettó működési jövedelem** (működési jövedelem-tőketörlesztés) a 2015. évi 46 413 M Ft-ról a 2016. évben 42 281 M Ft-ra változott, 8,9%-kal

csökkent. A külső források visszafizetése kockázatforrást jelent a városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodására, pénzügyi egyensúlyára.

2. Fennállt-e a városi önkormányzatok eladósodásának kockázata?

Összegző megállapítás

A városi önkormányzatok kötelezettségei, valamint azok növekedése alapján az eladósodás kockázata fennállt az ellenőrzött időszakban.

2.1. számú megállapítás

A városi önkormányzatok pénzügyi egyensúlya biztosított volt.

4. táblázat

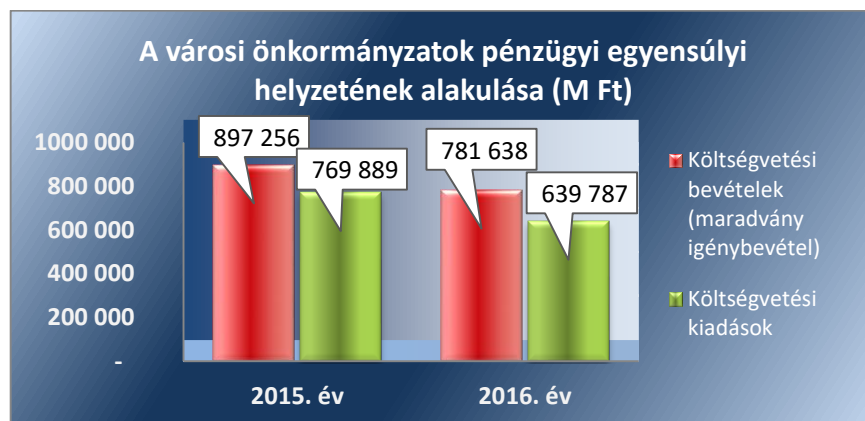
MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2015. év	2016. év
Eladósodási mutató	1,7%	1,8%
Eladósodási mutató változása százalékpontban	-0,5	+0,1

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY a városi önkormányzatoknál a 2015. és a 2016. évben biztosított volt. A városi önkormányzatok költségvetési bevételei a 2015. és a 2016. évben fedezetet nyújtottak a költségvetési kiadásokra, a maradvány igénybevétele – 2015. évben 114 918,8 M Ft, a 2016. évben 124 451,6 M Ft – tovább javította a városi önkormányzatok pénzügyi helyzetét.

A pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulását a 4. ábra mutatja be.

4. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

A városi önkormányzatok eladósodási mutatója növekedett, értéke 1,8% volt a 2016. évben, míg a megelőző évben a mutató értéke 1,7% volt. Az eladósodási mutató értéke alacsony, annak kedvezőtlen irányú változása (növekedése) közepes kockázatot jelzett a városi önkormányzatoknál. A mutatók alakulását a 4. táblázat tartalmazza.

A 2015. évben a folyó és a felhalmozási költségvetés összesített egyenlege +12 448 M Ft volt, amely a 2016. évben kedvező irányban változott, +17 400 M Ft összegre emelkedett (finanszírozási műveletek nélküli GFS pozíció értéke). A működési jövedelem fedezetet biztosított a felhalmozási költségvetés időben csökkenő mértékű hiányára.

A hitelfelvétel és a hiteltörlesztés összesített értéke a településtípus esetén az ellenőrzött években csak minimális mértékben változott. A hitelfelvétel 3,94%-kal csökkent, a hiteltörlesztés 2,92%-kal emelkedett. 2015-ben az egyéb finanszírozási bevételek és az egyéb finanszírozási kiadások

sorok értékei között nem volt jelentős eltérés, ugyanakkor 2016-ban a for-
gatási és befektetési célú értékpapírok vásárlására fordított kiadás 59 845
M Ft volt, míg ugyanezen értékpapírok értékesítéséből származó bevétel
32 228 M Ft értékben realizálódott. Így a pénzügyi pozíció előző évihez vi-
szonyított kedvezőtlen változását az értékpapír-vásárlások eredményez-
ték.

2.2. számú megállapítás

A 2015-2016. években a városi önkormányzatok dologi, beruházási és felújítási kiadásokkal kapcsolatos kötelezettség (szállítói kötelezettség) állományából a lejárt kötelezettségek, különösen a 90 napon túl lejárt kötelezettségek magas kockázatot hordoztak.

5. táblázat

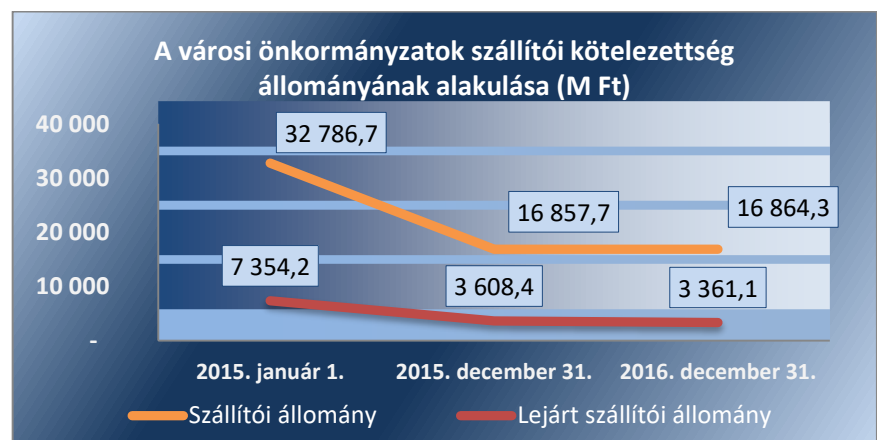
MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2015. év	2016. év
Szállítói állomány változása	-48,6%	0,0%
Lejárt szállítói állomány aránya (szállítói állományból)	21,4%	19,9%
Lejárt szállítói állomány változása	-50,9%	-6,9%
Lejárt szállítói állomány aránya a dologi kiadások egy havi átlagához viszonyítva	15,7%	14,3%
90 napon túl lejárt kötelezettségek állományának aránya (összes köt. állományból)	1,3%	1,4%

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

A SZÁLLÍTÓI KÖTELEZETTSÉG állomány 2015. év végén és 2016. év végén közel azonos összegű volt, azonban a 2015. évi nyitó adathoz viszonyítva a szállítói kötelezettség állomány közel felére csökkent a 2015. év végére. A 2016. évben a szállítói kötelezettség év végi aránya a működési jövedelemhez viszonyítva 1%-kal növekedett az előző évhez képest, a mérlegfőösszeghez mért aránya azonban azonos szintű volt (0,5%) mindkét évben. Ezek alapján a szállítói kötelezettség állomány és annak változása az ellenőrzött időszakban a városi önkormányzatok eladósodására nem jelentett kockázatot. A mutatók alakulását az 5. táblázat tartalmazza.

A szállítói kötelezettségek állománya alakulását az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

A városi önkormányzatok lejárt szállítói kötelezettség állománnyal rendelkeztek az ellenőrzött időszakban, azonban ezek értéke az ellenőrzött időszakban több mint felére csökkent. A városi önkormányzatok szállítók-
kal szembeni kötelezettségeik határidőn túli teljesítése – szállítói hitelezés miatt – kedvezőtlen hatást gyakorolt az eladósodásra a 2015-2016. években. A dologi kiadásokhoz kapcsolódó lejárt szállítói kötelezettségeknek a dologi kiadások egy havi átlagához viszonyított értéke csökkent - a 2015. évi 15,7%-ról a 2016. évre 14,3%-ra – elsősorban a szállítói kötelezettségek állományának csökkenése miatt.

A városi önkormányzatok a 2015. év végén 755 M Ft, a 2016. év végén 831 M Ft 90 napon túl lejárt tartozással rendelkeztek. A 2015. évben a 90 napon túl lejárt szállítói kötelezettség állománya 66 városi önkormányzatnak – a városi önkormányzatok 20,5%-a – volt, míg a 2016. évben 64 városi

önkormányzatnak (19,9%) volt. A 90 napon túl lejárt kötelezettség állomány kockázatot jelentett az érintett városi önkormányzatok eladósodására, mert adósságrendezési eljárás megindításának kockázatát hordozta. A 90 napon túl lejárt szállítói kötelezettségek állományának összes kötelezettséghez viszonyított aránya 7%-kal emelkedett a 2016. évben a megelőző évhez képest.

64 városi önkormányzatból tizenkilenc városi önkormányzat esetében adósságrendezési eljárást elindításának veszélyét jelentő kockázatokat azonosított az ellenőrzés. Ajak, Bátortereny, Heves, Kalocsa, Komárom, Kondoros, Körmen, Mándok, Mátészalka, Mindszent, Nagyecsed, Nagymányok, Ózd, Püspökladány, Rakamaz, Szendrő önkormányzatai negatív működési jövedelem mellett rendelkeztek 90 napon túli lejárt kötelezettségállománnyal. Hajdúnánás, Lenti, Nagyatád esetében a 90 napon túli lejárt kötelezettség állomány működési jövedelemmel való fedezettsége és a negatív működési jövedelem együttes hatása jelentett veszélyt. 45 városi önkormányzat esetében az önkormányzatok működési jövedelme fedezetet nyújtott a 90 napon túl lejárt kötelezettségállományra.

2.3. számú megállapítás

A városi önkormányzatok hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettség állományának növekedése, a növekedés üteme kockázatforrást jelent a városi önkormányzatok jövőbeli eladósodására.

6. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2015. év	2016. év
Banki kötelezettség állomány mérlegfőösszeghez mért nagysága	0,4%	0,4%
Banki kötelezettségek állományának változása	+52,9%	+20,8%

Forrás: városi önkormányzatok beszámoló

A PÉNZINTÉZETI KÖTELEZETTSÉGEK állománya emelkedett a kormányzati jóváhagyással megkötött hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletekből származó fizetési kötelezettségek miatt. A banki kötelezettség állomány növekedése és a növekedés üteme kedvezőtlen folyamatot jelezhet, a városi önkormányzatok újbóli eladósodásának (jövőbeli) kockázatát vetítheti előre, ugyanakkor a banki kötelezettség állomány mérlegfőösszeghez viszonyított aránya – mindkét évben közel azonos szinten alakult (0,4%) – csak alacsony kockázatot jelzett.

A 2016. december 31-i banki kötelezettség állomány 2397 M Ft-tal, +20,8%-kal, 13 928 M Ft-ra emelkedett az előző év végi állományhoz képest. A 2015. évben szintén jelentős ütemben emelkedett a banki kötelezettség állomány, 3988 M Ft-tal emelkedett (+52,9%-kal) az év eleji nyitó állományhoz viszonyítva. A mutatók alakulását a 6. táblázat tartalmazza.

A városi önkormányzatok kormányzati jóváhagyással mindkét évben 26 db hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletet kötöttek, a 2015. évben 2879 M Ft, a 2016. évben 4601 M Ft összegben. Hitel, kölcsön, részletfizetés vagy adósságmegújítás jogcímen a 2015. évben 22 városi önkormányzat (6,8%), a 2016. évben 21 városi önkormányzat (6,5%) kapott kormányzati hozzájárulást hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügylet megkötésére. 5 városi önkormányzatnál mindkét évben történt kölcsön vagy hitelfelvétel.

A kormányzati hozzájáruláshoz nem kötött, hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek száma a 2015. évben 9 db, a 2016. évben 18 db volt. A 2015. évben 177 M Ft, a 2016. évben 148 M Ft összegben került sor hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek megkötésére.

A városi önkormányzatok újbóli eladósodásának kockázatát vetítheti előre, hogy a hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek (hosszú) futamideje alatt a városi önkormányzatok pénzügyi-gazdálkodási lehetőségei

kedvezőtlen irányban megváltozhatnak, így az érintett városi önkormányzatok hitel visszafizetési képessége csökkenhet, mely eladósodási kockázatot jelenthet.

2.4. számú megállapítás

A városi önkormányzatok eladósodására nem hordoz kockázatot a garancia- és kezességvállalási helytállási kötelezettség.

A GARANCIA- ÉS KEZESSÉGVÁLLALÁSBÓL származó függő kötelezettség állománya a városi önkormányzatoknál 2015. december 31-én 4819 M Ft (13 érintett városi önkormányzat), 2016. december 31-én 4630 M Ft (12 érintett városi önkormányzat) volt. Az ellenőrzött időszakban az érintett városi önkormányzatok függő kötelezettsége, ezen belül garancia- és kezességvállalása kockázatot jelentettek az érintett városi önkormányzatok eladósodására, ezen keresztül a közfeladatok ellátására. Kockázatforrást jelent, ha a szerződés kötelezettje a szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesíti a jogosultnak, mert azokért a kezes köteles helytállni.

3. A városi önkormányzatok vagyongazdálkodása során biztosított volt-e a vagyon értékének a megőrzése?

Összegző megállapítás

Az ellenőrzött időszakban a városi önkormányzatok vagyongazdálkodása során a vagyon értékének megőrzése biztosított volt, kockázatot jelentett a többségi tulajdonú gazdasági társaságaik veszteséges működése és kötelezettségeinek állománya, valamint a tartós részesedések állományának növekedése.

3.1. számú megállapítás

A vagyongazdálkodás során a vagyon értékének megőrzése biztosított volt.

A VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK KÖNYVVITELI MÉRLEGEIBEN KIMUTATOTT VAGYONA a 2015. január 1-i 3 157 808 M Ft-ról a 2016. év végére 254 350 M Ft-tal (8,1%-kal) 3 412 159 M Ft-ra emelkedett. Az eszközök és források alakulását kiemelt mérlegsorokként a 2015-2016. években a III. számú melléklet tartalmazza. A mutatók alakulását a 8. táblázat tartalmazza.

Az ellenőrzött időszakban a városi önkormányzatok vagyonának változását döntően a nemzeti vagyonba befektetett eszközök növekedése – 225 604 M Ft-tal emelkedtek (7,6%) – eredményezte. Az ellenőrzött két éves időszakban az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állománya 11,9%-kal, a gépek, berendezések, felszerelések és járművek értéke 38,8%-kal emelkedett. A két éves időszakban az immateriális javak értéke 20,5%-kal, a tartós részesedések értéke 0,5%-kal csökkent.

8. táblázat

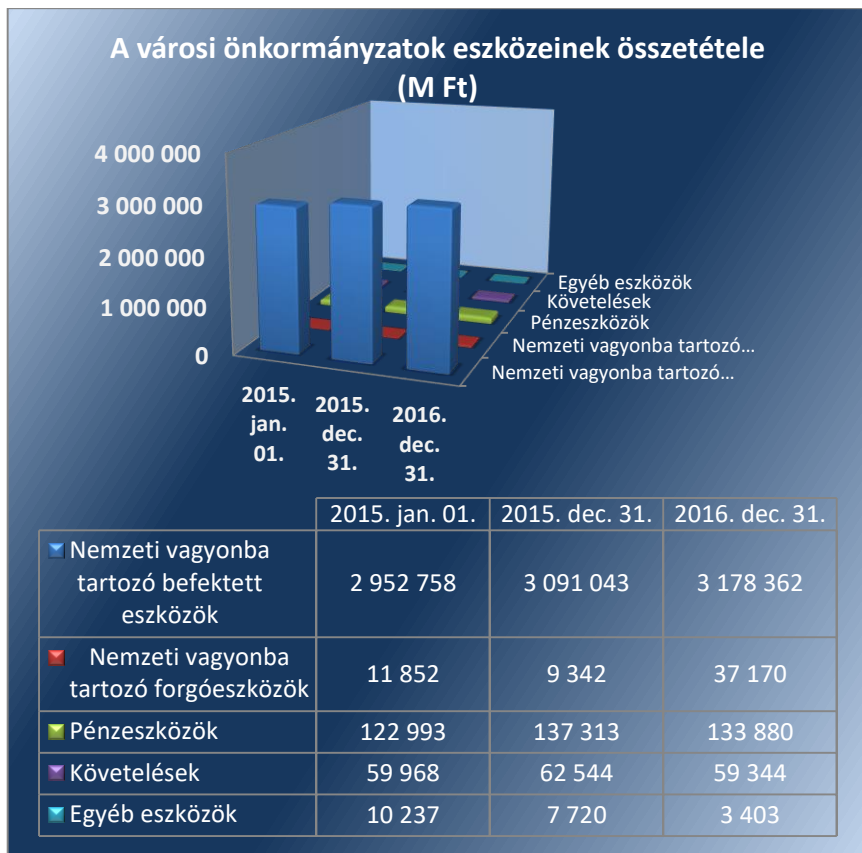
MUTATÓK ALAKULÁSA

Mutatók	2015. év	2016. év
Befektetett eszközök fedezettsége	98,8%	97,3%
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állományának változása (M Ft)	+177 854	+125 300
Koncesszióba, vagyongazdálkodásba adott eszközök állományának változása (M Ft)	+9686	+8176
Eszközpótlási mutató (tárgyi eszközök összesen)	155,6%	125,9%
Eszközpótlási mutató (ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogokra)	170,7%	144,6%

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

Az ellenőrzött időszakban az eszközök összetételét az 6. ábra mutatja be.

6. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

A városi önkormányzatoknak, a saját vagyon értékesítésből származó bevételeik a 2015. évi 6675 M Ft-ról a 2016. évre 10 431 M Ft-ra növekedtek, amely bevételeket felhalmozási kiadásokra, azaz a vagyon pótlására fordították, ezzel szolgálva a nemzeti vagyon megőrzését, növekedését.

A KONCESSZIÓBA ÉS/VAGY VAGYONKEZELÉSBE ADOTT ESZKÖZÖK

állományának növekedése a 2015. évben +9686 M Ft, a 2016. évben +8176 M Ft volt. Ha a koncesszió, vagy a vagyongazdálkodás jogosultja eszközpótlási kötelezettségének nem tesz eleget, az eszközpótlások elmaradása miatt a vagyongazdálkodásba és/vagy koncesszióba adott vagyontárgyak elhasználnak, értéküket elvesztik. Ez kockázatot jelenthet a vagyongazdálkodásra.

A 2016. évi vagyongazdálkodásban az év végi saját tőke 97,3%-ban (a 2015. év végén 98,8%-ban) nyújtott fedezetet a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközökre, amely jelezte, hogy szükség volt idegen forrásokra is a vagyoni eszközök megszerzéséhez.

3.2. számú megállapítás

A városi önkormányzatok vagyongazdálkodása biztosította a vagyon értékének megőrzését.

A TÁRGYI ESZKÖZÖK ESZKÖZPÓTLÁSI MUTATÓJA – a mutató értéke a 2015. évben 155,6%, míg a 2016. évben

125,9% volt – kedvezően alakult. A tárgyi eszközökön belül az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok eszközpótlási mutatója 170,7%, illetve 144,6% volt, amely jelezte, hogy az elszámolt értékcsökkenések kompenzálásaként a szükséges vagyónótlások megtörténtek. A mutatók alakulását a 8. táblázat tartalmazza.

A szükséges eszközpótlások, vagyónótlások biztosították a vagyoni értékének megőrzését, ezért nem jelentettek kockázatot a városi önkormányzatok (belső) eladósodására.

3.3. számú megállapítás

A városi önkormányzatok gazdálkodására kockázatforrást jelentett a többségi tulajdonú gazdasági társaságok veszteséges működése és kötelezettségeinek állománya, valamint a tartós részesedések állományának növekedése.

A VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKBAN

rendelkeztek többségi tulajdoni részesedéssel. A 2015. évben a gazdasági társaságok száma 46-tal emelkedett. A gazdasági társaságok száma a 2015. évi 618-ról a 2016. évre 590-re, 28 társasággal csökkent.

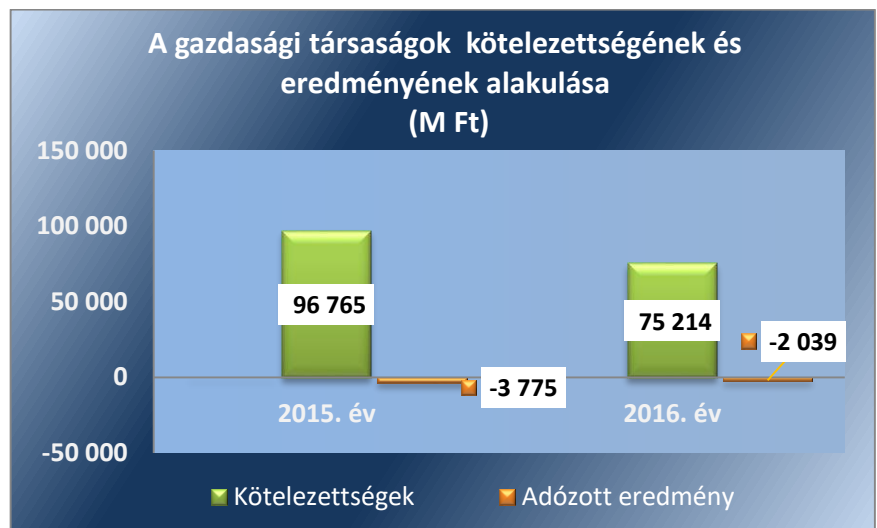
A mutatók alakulását a 9. táblázat tartalmazza. A gazdasági társaságok kötelezettségei és eredményei alakulását az 7. ábra mutatja be.

7. ábra

9. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2015. év	2016. év
Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségei állományának változása	+1,6%	-22,3%
Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok számának változása (db)	+46	-28
Tartós részesedések állományának változása	-1,8%	+1,3%

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

A gazdasági társaságok kötelezettségei 22,3%-kal csökkentek a 2016. évben a 2015. évi kötelezettségekhez viszonyítva, 96 765 M Ft-ról 75 214 M Ft-ra. A gazdasági társaságok kötelezettségeinek állománya a vagyonezelt eszközöket is tartalmazza. A mintavétellel kiválasztott gazdasági társaságoknál a vagyonezelésbe adott eszközök aránya a 2015. évben 23%, a 2016. évben 31% volt.

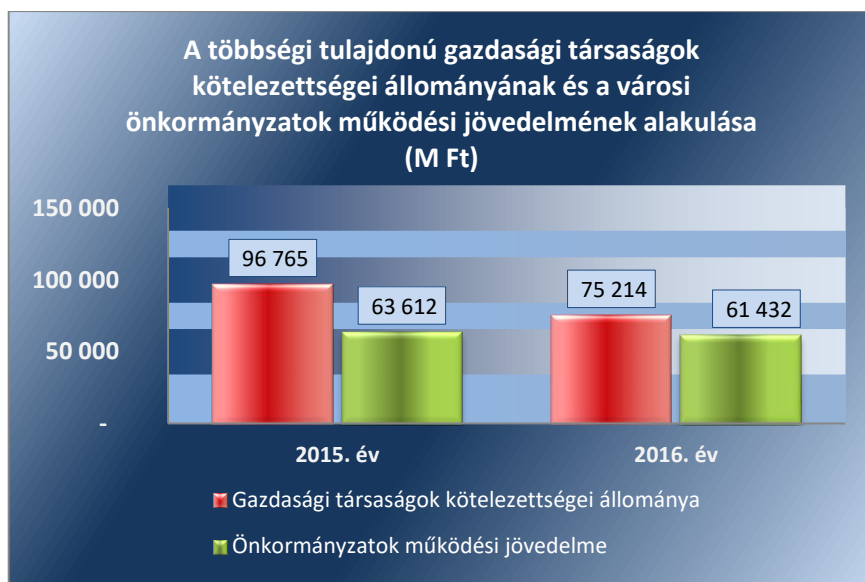
A gazdasági társaságok – összevont – adózott eredménye (mérleg szerinti eredménye) mindkét évben veszteséges gazdálkodást mutatott, a gazdasági társaságok összevont vesztesége a 2015. évi 3775 M Ft-ról a 2016. évre 2039 M Ft-ra változott.

Veszteséges gazdálkodás esetén a vagyon értéke csökken, a kötelezettségek visszafizetésének kockázata emelkedik, a fenntarthatósággal kapcsolatban kérdések merülnek fel. A gazdasági társaságok tartósan veszteséges gazdálkodása veszélyezteti az általuk végzett önkormányzati feladatok ellátását.

A gazdasági társaságok kötelezettségei állománya meghaladta a városi önkormányzatok működési jövedelmét mindkét ellenőrzött évben. A gazdasági társaságok nemfizetése esetén a gazdasági társaságok kötelezettségei a városi önkormányzatokra helytállási kötelezettséget háríthat. E helytállási kötelezettség kockázatot jelenthet a városi önkormányzatok gazdálkodására, mert a gazdasági társaságok kötelezettségeinek állománya nagyobb mértékű, mint a városi önkormányzatok éves működési jövedelme.

A gazdasági társaságok év végi kötelezettségeinek és a városi önkormányzatok működési jövedelmének alakulását a 8. ábra mutatja be.

8. ábra

Forrás: városi önkormányzatok beszámolóí

A MINTAVÉTELLEL KIVÁLASZTOTT 17 városi önkormányzatnál 57 gazdasági társaságból 7 olyan gazdasági társaság volt (összesen 6 városi önkormányzatnál), amelyek kormányzati szektorba sorolt szervezetek közé tartoztak (ESA). A kiválasztott városi önkormányzatok gazdasági társaságainak kötelezettsége a 2015. évben 26 608 M Ft volt, amelynek 51%-a hitelből, 23%-a vagyonkezelésbe adott eszközökből, 1%-a tagi kölcsönből állt. A 2016. évi 22 274 M Ft kötelezettségnek 40%-a hitel volt, 31%-a vagyon kezelésbe adott eszköz volt. A többi kötelezettség szállítói és egyéb (elsősorban adójellegű) fizetési kötelezettség volt.

A VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK TARTÓS RÉSZESÉSEINEK állománya az előző évhez képest a 2015. évben 1,8%-kal csökkent, a 2016. évben 1,3%-kal emelkedett, amely utóbbit a gazdasági társaságokban történt újabb részesedés szerzése, vagy tőkeemelés okozott. A tartós részesedések állományának növekedése kockázatforrást jelent a városi önkormányzatok gazdálkodására.

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: FOGALOMTÁR

adósságszolgálat	Az adósság tőkerészének és az esedékes kamat együttes összegének törlesztése.
belső eladósodás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az értékcsökkenések kompenzálásaként a szükséges vagyonpótlás nem történt meg, ha romlott az eszközök állaga, mert az rejtett eladósodást jelent.
beruházás	A tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítás, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése. A beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység. (Forrás: Számv. tv. ⁵ 3. § (4) bekezdés 7. pontja)
bevételi kitettség	Olyan függőségi viszony, ahol egy szervezet pénzügyi helyzetét meghatározó bevételek nagysága külső körülmények hatására azonnal és kedvezőtlen irányba változhat.
CLF módszer	Az önkormányzatok költségvetése elemzésének módszere, amely a pénzügyi kapacitás (nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. Bizonyos mértékig a vállalati gazdálkodás logikai elemeit érvényesíti az önkormányzatok pénzügyi, jövedelmi helyzetének vizsgálata során.
eladósodás kockázatforrás	Az államháztartás önkormányzati alrendszerében felhalmozott adósság állam részéről történő kiegyenlítését, illetve átvállalását követően az önkormányzatok kiemelt feladata, egyben felelőssége az adósságállomány újratermelődésének megakadályozása. Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat kötelezettségei emelkednek, a mérlegben az idegen források aránya nő, az adósságkonszolidációt – helyi önkormányzatok adósságának állam által történő átvállalása – követően a gazdálkodás újra eladósodási pályára áll. Az eladósodás a pénzügyi gazdálkodás egyenes következménye, ugyanakkor hatással is van rá a folyó adósságszolgálat teljesítésén keresztül.
ESA	Ebbe a körbe tartoznak azok a szervezetek, amelyek nem részei az államháztartásnak, azonban az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló, 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendelet szerint a kormányzati szektorba tartoznak, így többféle adatszolgáltatási kötelezettség terheli őket, többek között adósságot keletkeztető ügyletet csak az államháztartásért felelős miniszter előzetes egyetértésével köthet érvényesen.
eszközpótlási mutató	A tárgyi eszközállomány elemzéséhez használt mutató, amely megmutatja, hogy az üzembe helyezett beruházások milyen hányadát képezi az elszámolt értékcsökkenésnek. Számításakor tárgyévben üzembe helyezett beruházások, felújítások értékét a tárgyi eszközök tárgyévben elszámolt értékcsökkenéséhez kell viszonyítani.
felhalmozási bevétel	Az önkormányzatok tárgyévi felhalmozási célú költségvetési bevételei.
felhalmozási kiadás	Az önkormányzatok tárgyévi felhalmozási célú költségvetési kiadásai.
felhalmozási kiadások és finanszírozása kockázatforrás	Kockázatforrást jelent az erőn felüli beruházási aktivitás, illetve ha a folyamatban lévő felhalmozási feladatok finanszírozásához szükséges pénzügyi forrás nem áll az önkormányzat rendelkezésére.
felújítás	Az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, melynek során az eszköz élet-

	tartama megnövekszik, minősége, használata jelentősen javul, így a pótlólagos ráfordításból a jövőben gazdasági előnyök származnak. (Forrás: Számv. tv. 3. § (4) bekezdés 8. pontja)
finanszírozás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat nem rendelkezik megfelelő fedezettel a külső források adósságszolgálatának teljesítéséhez, ami hosszútávon vagyonfeléléshez vagy adósságspirálhoz vezethet.
folyó bevétel	Az önkormányzatok tárgyévi működési célú költségvetési bevételei
folyó kiadás	Az önkormányzatok tárgyévi működési célú költségvetési kiadásai
folyó költségvetés egyenlege	A folyó költségvetés egyenlege, azaz a működési jövedelem megmutatja, hogy az Önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az Önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.
garancia- és kezességvállalás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha a szerződés kötelezettje a szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesíti a jogosultnak, mert azokért a kezes köteles helytállni. A garancia- és kezességvállalások függő kötelezettségként kockázatot jelentenek az önkormányzat költségvetésére, ezen keresztül a közfeladatok ellátására.
garanciavállalás	Olyan kötelezettségvállalás, ahol a garanciát vállaló valamely jövőbeni esemény bekövetkezésekor, a szerződésben meghatározott feltételek beálltakor a garancia kedvezményezettje számára meghatározott összegig, meghatározott időpontig, felszólításra azonnal fizet.
hasznosítás	A nemzeti vagyon birtoklásának, használatának, hasznok szedése jogának bármely – a tulajdonjog átruházását nem eredményező – jogcímen történő átengedése, ide nem értve a vagyonkezelésbe adást, valamint a haszonélvezeti jog alapítását. (Forrás: Nvtv. 3. § (1) bekezdés 4. pontja)
helyénvalósági ellenőrzés	A helyénvalósági ellenőrzés a megfelelőségi ellenőrzés azon altípusa, amelyet azokban az esetekben kell alkalmazni, amelyekre jogszabályi előírások nem alkalmazhatóak, illetve amennyiben egyes kérdések megítélésénél nyilvánvaló jogszabályi hiányosságok vannak. Helyénvalósági ellenőrzés során a Számvevőszéknek a közszféra szilárd gazdálkodására és a köztisztviselők magatartására vonatkozó általános alapelvek mentén kell az ellenőrzést lefolytatni.
kezességvállalás	Szerződésben vállalt olyan kötelezettség, amelyben a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy ha a szerződés kötelezettje nem teljesít a kezes maga fog helyette teljesíteni a jogosultnak. (Forrás: Ptk. 6:416.§).
kockázatforrás	A kockázatok kiváltó okait kockázatforrásnak nevezzük. Első lépésben azonosítjuk a nyomon követendő kockázatokat, majd a kockázatos területeket és a kiváltó okokat (kockázatforrásokat). Kockázatként azonosítjuk, ha az önkormányzat hosszú távon nem képes a törvényben meghatározott feladatait ellátni, költségvetése változatlan formában nem fenntartható. A kockázat értékelésének célja annak megállapítása, hogy a pénzügyi gazdálkodás, eladósodás, vagyongazdálkodás kockázati területek milyen mértékben befolyásolják, veszélyeztetik az önkormányzat működését, a közfeladatok ellátását. A három kockázati terület minősítéséhez összesen 10 kockázatforrást rendelünk.
koncesszió	Az állam, illetőleg az önkormányzat (önkormányzati társulás) kizárólagos tulajdonában lévő vagyontárgyak birtoklásának, használatának és hasznosításának, valamint a koncesszió-köteles tevékenységek gyakorlásának jogát, visszterhes szerződéssel, időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci monopóliumot biztosít.

koncessziós szerződés	A koncessziós szerződés olyan visszerthes szerződés, amelyben az állam vagy az önkormányzat a törvényben meghatározott tevékenységek gyakorlásának a jogát időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci monopóliumot biztosít.
kötelező közszolgáltatás (az önkormányzati feladatokat érintően)	Az önkormányzat kötelezően vállalt feladatkörébe tartozó egyes – közszolgáltatás útján megvalósuló – közfeladatok ellátása, amelyeket külön jogszabály (törvény, helyi önkormányzati rendelet) határoz meg.
kötvény	Hosszabb lejáratra szóló, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír. A kötvényben a kibocsátó arra kötelezi magát, hogy a kötvényben megjelölt pénzüsszegnek az előre meghatározott kamatát vagy egyéb jutalékait, továbbá az adott pénzüsszeget a kötvény mindenkor tulajdonosának, illetve jogosultjának a megjelölt időben és módon megfizeti.
közfeladat	A közfeladat a jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat. A közfeladatok ellátása költségvetési szervek alapításával és működtetésével vagy az azok ellátásához szükséges pénzügyi fedezet e törvényben (Áht.) meghatározott eszközökkel, részben vagy egészben történő biztosításával valósul meg. A közfeladatok ellátásában államháztartáson kívüli szervezet jogszabályban meghatározott rendben közreműködhet. (Forrás: Áht. 3/A. § (1)-(2) bekezdés, 2015. január 1-jétől)
közfeladatok finanszírozási struktúrája kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat pénzügyi helyzete jelentős függőséget mutat a külső körülményektől (adóbevételektől, kiegészítő állami támogatásoktól). A közfeladatok finanszírozási struktúrája nem kielégítő, ha a működési bevételek nem fedezik teljes mértékben az ellátott közfeladatokat.
lényegesség	Az a szintű információ vagy adat, ami az ellenőrzés eredményei célzott felhasználóinak döntéseit – az arról történő tudomásszerzést követően – valószínűsíthetően befolyásolja.
megfelelőségi ellenőrzés	A számvevőszéki ellenőrzés azon típusa, amely annak megállapítására irányul, hogy az ellenőrzés tárgyát képező tevékenységek, pénzügyi műveletek, információk és adatok minden lényeges szempontból megfelelnek-e az ellenőrzött szervezetre vonatkozó szabályozásoknak és követelményeknek.
nettó működési jövedelem	A nettó működési jövedelem a jövedelemtermelő képességet méri. Megmutatja a működési bevételekből a működési kiadások és a hitelek tőketörlesztésének kifizetése után fennmaradó jövedelmet.
önkormányzat	A helyi önkormányzat jogi személy. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás. A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására - jogszabályban meghatározottak szerint - költségvetési szervet, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény szerinti gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, továbbá szerződést köthet természetes és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel. (Forrás: Mötv. ⁶ 41. § (1), (2), (6) bekezdései)
önkormányzat rendkívüli támogatása	A 2015-2016. években a megyei önkormányzatok rendkívüli támogatása, a települési önkormányzatok rendkívüli támogatása és a tartósan fizetéseképtelen helyzetbe került helyi önkormányzatok adósságrendezésére irányuló hitelfelvétel visszerthes kamattámogatása, a pénzügyi gondnok díja.
pénzügyintézetek felé történő eladósodás kockázatforrás	Kockázatforrásnak tekintettük, ha az önkormányzat (újból) adósságot keletkeztet, ami a kivételektől eltekintve a 2012. évtől kormányengedély-köteles. A pénzügyintézetekkel szemben fennálló kötelezettségek esetén olyan függőségi viszony jöhet létre, ahol az önkormányzat pénzügyi helyzete olyan külső körülmények hatására változhat, amely kizárólag a bank egyoldalú döntésén múlik.

pénzügyi kapacitás	A pénzügyi kapacitás az adósok hitelfelvételi képességének azon mértéke, ahol még növelni tudják az adósságot anélkül, hogy a fizetőképtelenség elkerülése érdekében csökkenteniük kellene akár az aktuális, akár a jövőben esedékes kiadásait.
pénzügyi kockázat	A pénzügyi kockázat magában foglalja mindazon kockázatokat, amelyek a szervezet: pénzügyi helyzetére hatással vannak. Pl.: az adósságszolgálat miatti kockázatot, árfolyamkockázatot, felhalmozási kockázatot, fizetőképességi kockázatot, jövőbeni kötelezettségek kifizethetőségének kockázatát, kamatkockázatot, kezességvállalás kockázatát, likviditási kockázatot, mérlegén kívüli tételek kockázatát, nemfizetési kockázatot stb.
polgármesteri hivatal	Az ellenőrzési programban a polgármesteri hivatal megnevezés alatt értjük a polgármesteri hivaltalt, a főpolgármesteri hivaltalt, a megyei önkormányzati hivaltalt, a közös önkormányzati hivaltalt.
szállítók felé történő eladósodás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat növeli a dologi, felújítási, beruházási kötelezettségeit (szállítókkal szemben fennálló tartozásait), ami burkolt hitelezésnek minősülhet, és az elismert kötelezettségeit átmenetileg vagy véglegesen nem tudja határidőre teljesíteni.
többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, hogy az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok adósságállományáért a tulajdonos önkormányzatot helytállási kötelezettség terheli.
vagyongazdálkodás	A nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkori társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értékének megőrzése, állagának védelme, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése. (Forrás: Nvtv. 7. § (2) bekezdése)
vagyonkezelői jog	A vagyonkezelői szerződés alapján a vagyonkezelő jogosult meghatározott szervezeti tulajdonába tartozó dolog birtoklására és hasznai szedésére. A vagyonkezelő köteles a vagyontárgy értékét megőrizni, állagának megóvásáról, karbantartásáról, működtetéséről gondoskodni, továbbá díjat fizetni vagy a szerződésben előírt kötelezettséget teljesíteni.
vagyonváltozás kockázatforrás	Kockázatforrásként értékeltük, ha csökken a nemzeti vagyon, ha az önkormányzatok a vagyonértékesítésből származó bevételeket nem beruházásokra, a vagyon pótlására fordítják.

■ II. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK MÓDSZERTANA ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az ellenőrzés tárgya: Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatósága, a törvényben előírt feladatok ellátása, az önkormányzatnál észlelt negatív tendenciák okainak feltárása, amely az ellenőrzési kritériumok alapján kerül értékelésre.

Az ellenőrzési kritériumok meghatározása során első lépésben azonosításra kerültek az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázatos területei és a kiváltó okai (kockázatforrások), amelyekhez minden esetben mutatószám került hozzárendelésre. A mutatószámok között a viszonyszámok (relatív mutatószámok) és az abszolút adatok (abszolút mutatószámok) egyaránt megtalálhatóak, amelyekhez a Magyar Államkincstár által szolgáltatott adatállományok (kötségvetési beszámolók, időközi költségvetési jelentések, mérlegjelentések adatait) kerültek felhasználásra.

Az egyes kockázati területek és kockázatforrások minősítése „pontozásos módszerrel” a mutatószámok értékelése alapján történt.

- Első lépésben **a mutatószámok értékelésére és egy háromelemű skálán történő elhelyezésére került sor.** Az értékelés (a kategória határok meghatározása) elsődlegesen a mutatószámok közgazdasági értelmezése alapján, az Állami Számvevőszék ellenőrzési tapasztalatait felhasználva történt. Az értékelések alapján **egy-egy mutató alacsony besorolás esetén 0 pontot, közepes esetén 1 pontot, magas kockázatjelzés esetén 2 pontot kapott.** (Pl.: ha a működési kiadások fedezettsége mutató 90% alatti volt, akkor magas kockázati besorolást, 2 pontot, ha 100% feletti volt akkor alacsony besorolást, 0 pontot kapott.) *A %-ban kifejezett mutatók kockázati besorolására a pontos (több tizedes jegy) értékek alapján került sor, ugyanakkor az önkormányzati riport a mutatókat egy, illetve esetenként két tizedes számjegyre mutatja be.*
- Annak érdekében, hogy a kockázatforrások minősítésénél a lényeges mutatók értéke legyen a meghatározó a jellegzetes mutatókéval szemben, **a mutatószámok súlyozására került sor***. A súlyok mértékének megválasztásakor az **elsődleges mutatókat középértéknek tekintve 1-es súly mellérendelése[†]** történt. A **főmutató súlya** az elsődleges mutatók súlyának **kétszeresében**, míg a **másodlagos mutatók súlya** az elsődleges mutatók súlyának **felében került meghatározásra.** (Pl.: a kockázatforrás minősítéséhez a működési kiadások fedezettségét főmutatóként vették figyelembe, ezért 2-es súlyt rendeltek hozzá. Így ha a mutató kockázati besorolása magas volt, a magas kockázati besoroláshoz rendelt 2 pontot szorozták a főmutatóhoz rendelt 2-es súlyszámmal és az elért pontszám 4, míg alacsony besorolás esetén a besoroláshoz rendelt 0 pontot szorozva a főmutatóhoz rendelt 2-es súlyszámmal elért pontszám 0 volt.)
- Ezt követően **került sor** az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázatához rendelt **kockázati területek és kockázatforrások értékelési ponthatárainak meghatározására** oly módon, hogy **kockázatforrásonként** a mutatószámok súlyozott értékelésével **elérhető összes pontszám három egyenlő részre** (alacsony, közepes, magas) **osztása történt meg.** (Pl.: A közfeladatok finanszírozási struktúrája kockázatforrás 1 db főmutató, 2 db elsődleges mutató és további 2 db másodlagos mutató alakulása alapján került értékelésre. A mutatók magas kockázati besorolása esetén – a súlyozást követően – elérhető legmagasabb pontszám 10 volt. Ezt három egyenlő részre osztva kerültek meghatározásra a közfeladatok finanszírozási struktúrájának értékelési ponthatárai, amely 0-3,32 pontig alacsony, 3,33-6,66 pontig közepes, 6,67-10 pont között magas kockázati minősítést kapott.) A pénzügyi gazdálkodás és eladósodás kockázati területek és a hozzájuk tartozó egyes kockázatforrások 2014. évi és 2015. évi értékelési pontjai eltérnek egymástól, mivel az eredményszemléletű mutatók változása első alkalommal a 2015. évben volt értékelhető.
- Az egyes **kockázatforrások értékelésekor** a kockázatforráshoz rendelt **mutatószámok** – súlyozással kapott – **értékeinek összesítése és** a kialakított értékelési ponthatárok szerinti **minősítése történt meg.** (Pl.: egy önkormányzat minősítésekor a közfeladatok finanszírozási struktúrája kockázatforráshoz rendelt 5 db

---

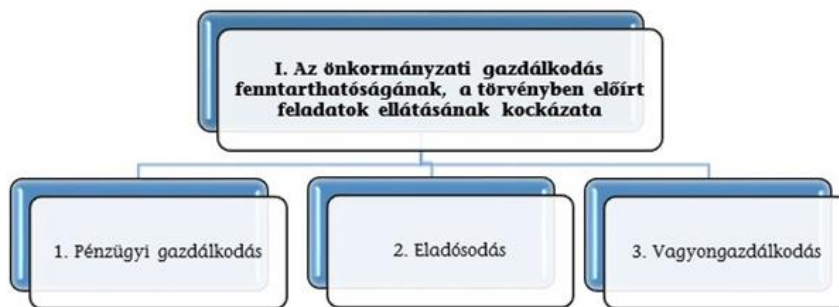
* A súlyozás kifejezi, hogy az alkalmazott mutatószámok egymáshoz képest milyen mértékben járulnak hozzá az adott kockázatforrás értékeléséhez.

[†] Egy esetben a banki kötelezettségállomány mérlegfőösszeghez mért nagysága mutatónál a kockázatforrás kiegyensúlyozottabb megítélése érdekében az 1-es súlyozás helyett 1,5-ös súlyozás került alkalmazásra.

mutató – fentiekben bemutatott – értékelésével elért összes pontszám 7 volt, akkor a kockázatforrás a hármas skálán a 6,67-10 pont közé került, így magas minősítést kapott.)

- Az egyes **kockázati területek minősítése hasonlóan történt**. Az egyes kockázati területeket meghatározó **kockázatforrások pontjainak aggregálását követően**, a kockázati területen elérhető összes pont három egyenlő részre osztásával kialakított skálán történő **értékelésre került sor**. Ha azonban a kockázatforrások közül legalább egy magas kockázati besorolást ért el, akkor a pontozás szerinti értékeléstől eltérően, a kockázati terület besorolása közepes kockázati minősítésűre módosult.

Az ellenőrzés tárgyának, az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának értékelése:

A három kockázati terület együttes értékelése alapján az alábbi mátrix segítségével kerül meghatározásra az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának értékelése a következők szerint:

I. Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázata	Alacsony 0						Közepes 1			Magas 2		
	1. Pénzügyi gazdálkodás	2. Eladósodás	3. Vagyongazdálkodás	1. Pénzügyi gazdálkodás	2. Eladósodás	3. Vagyongazdálkodás	1. Pénzügyi gazdálkodás	2. Eladósodás	3. Vagyongazdálkodás	1. Pénzügyi gazdálkodás	2. Eladósodás	3. Vagyongazdálkodás
1. Pénzügyi gazdálkodás	3 alacsony	2 alacsony 1 közepes	1 alacsony 2 közepes	2 alacsony 1 magas	1 alacsony 1 közepes 1 magas	3 közepes	1 alacsony 2 magas	2 közepes 1 magas	1 közepes 2 magas	3 magas		
2. Eladósodás												
3. Vagyongazdálkodás												

■ III. SZ. MELLÉKLET: AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ALAKULÁSA KIEMELT MÉRLEGSORONKÉNT A 2015-2016. ÉVEKBEN (M FT)

A városi önkormányzatok 2015-2016. évi mérlegeinek adatai

Megnevezés	2015. január 1.	2015. december 31.	2016. december 31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK / NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	2 952 758,1	3 091 042,8	3 178 361,9
NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK	11 851,9	9 342,4	37 169,7
PÉNZESZKÖZÖK	122 993,2	137 312,8	133 880,0
KÖVETELÉSEK	59 967,6	62 544,0	59 343,6
EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK	7 798,4	5 954,9	1 742,0
AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	2 438,9	1 765,7	1 661,4
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	3 157 808,1	3 307 962,6	3 412 158,6
SAJÁT TŐKE	2 987 510,3	3 052 501,8	3 094 090,6
KÖTELEZETTSÉGEK	69 627,4	57 491,3	60 115,2
EGYÉB SAJÁTOS FORRÁSOLDALI ELSZÁMOLÁSOK	1 600,4		
PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁ- SOK	99 070,0	197 969,5	257 952,8
FORRÁSOK ÖSSZESEN	3 157 808,1	3 307 962,6	3 412 158,6

■ IV. SZ. MELLÉKLET: PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET CLF MÓDSZER SZERINTI ÉRTÉKELÉSE A 2015-2016. ÉVEKBEN (E FT)

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS	2015. év	2016. év	Változás [%] (2016-2015) / 2015
1.1.1. Saját működési bevételek tulajdonosi bevételek nélkül	289 898 640	295 445 524	1,91%
1.1.2. Költségvetési támogatások a működőképesség megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások nélkül	192 842 861	194 806 661	1,02%
1.1.3. Átengedett bevételek	9 549 444	9 511 595	-0,40%
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	91 128 331	88 435 183	-2,96%
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	203 721	185 120	-9,13%
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	1 066 093	1 511 057	41,74%
1.1.7. Hozam- és kamatbevételek (2014-ben a működési rész csak az önkormányzat nyilvántartása alapján pontosítható)	2 028 191	1 945 306	-4,09%
1.1.8. Kölcsönök visszatérülése, igénybevétele	4 462 753	2 402 408	-46,17%
1.1.9. A működőképesség megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások	7 104 307	3 882 827	-45,35%
1.1. Folyó bevételek (1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.+1.1.8.+1.1.9.)	598 284 341	594 246 738	-0,67%
1.2.1. Működési kiadások kamatkiadások nélkül	431 787 245	437 728 890	1,38%
1.2.2. Államháztartáson belültre átadott pénzeszközök	46 117 355	43 674 223	-5,30%
1.2.3.1. vállalkozásoknak	17 727 376	20 709 793	16,82%
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	127 570	88 987	-30,24%
1.2.3.3. magánszemélyeknek	16 628 804	10 381 969	-37,57%
1.2.3.4. non-profit szervezeteknek	16 558 989	16 840 079	1,70%
1.2.3. Transzferkiadások	51 042 739	48 020 828	-5,92%
1.2.4. Kamatkiadások	1 019 586	920 900	-9,68%
1.2.5. Kölcsönök nyújtása, törlesztése	4 705 647	2 469 046	-47,53%
1.2. Folyó kiadások (1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5.)	534 672 572	532 813 887	-0,35%
1.3. Folyó költségvetés egyenlege, működési jövedelem (1.1. - 1.2.)	63 611 769	61 432 851	-3,43%
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS			
2.1.1. Saját tőkebevételek	6 923 256	10 766 777	55,52%
2.1.2. Költségvetési támogatások	17 925 353	24 541 234	36,91%
2.1.3. Államháztartáson belülről kapott támogatások	146 929 505	21 024 444	-85,69%
2.1.4. EU-tól és külföldről kapott támogatások	3 365 861	460 887	-86,31%
2.1.5. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	3 702 700	3 040 451	-17,89%
2.1.6. Hozam- és kamatbevételek (2014-ben (02/196+02/200-ből a felhalmozási rész csak az önkormányzat nyilvántartása alapján pontosítható)	0	0	0,00%
2.1.7. Kölcsönök visszatérülése, igénybevétele	5 206 230	3 106 242	-40,34%
2.1. Felhalmozási bevételek (2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.+2.1.5.+2.1.6.+2.1.7.)	184 052 905	62 940 036	-65,80%
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	161 252 413	59 605 644	-63,04%
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	50 315 841	27 839 436	-44,67%
2.2.3. Államháztartáson belültre átadott pénzeszközök	8 302 422	2 279 466	-72,54%
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	650 172	600 829	-7,59%
2.2.5. Államháztartáson kívültre adott pénzeszközök	7 088 570	11 174 350	57,64%
2.2.6. Befektetéssel kapcsolatos kiadások	2 632 664	3 369 619	27,99%
2.2.7. Kamatkiadások (2014-ben 01/51+01/54-ből a felhalmozási rész csak az önkormányzat nyilvántartása alapján pontosítható)	0	0	0,00%
2.2.8. Kölcsönök nyújtása, törlesztése	4 974 705	2 103 501	-57,72%
2.2.9. ÁFA befizetések (2014-ben a 01/50-ből a felhalmozási rész csak az önkormányzat nyilvántartása alapján pontosítható)	0	0	0,00%
2.2. Felhalmozási kiadások (2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.+2.2.7.+2.2.8.+2.2.9.)	235 216 787	106 972 846	-54,52%
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-51 163 882	-44 032 810	13,94%
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ (1.3.+2.3.)	12 447 887	17 400 041	39,78%
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK			
4.1. Hitelfelvétel	20 857 068	20 034 370	-3,94%
4.2. Hiteltörlesztés	17 198 997	17 701 546	2,92%
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	0	450 000	100,00%
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	1 450 000	100,00%
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	15 771 421	32 227 782	104,34%
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	18 984 906	59 844 953	215,22%
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek	222 105 299	167 856 530	-24,42%
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások	224 729 743	166 150 774	-26,07%
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	-2 179 858	-24 578 591	-1027,53%
5. TÁRGYÉVI PÉNZÜGYI POZÍCIÓ (1.3.+ 2.3.+4.9.)	10 268 029	-7 178 550	-169,91%
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (működési jövedelem (1.3.) - tőketörlesztés (4.2.+4.4.))	46 412 772	42 281 306	-8,90%
* Az önkormányzat bevételei nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradvány igénybevételét.			
Tájékoztató adat: Maradvány igénybevétele	114 918 768	124 451 600	8,30%

■ V. SZ. MELLÉKLET: A VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK 2015-2016. ÉVI FŐBB MUTATÓINAK ÉS KOCKÁZATI TERÜLETEINEK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

Önkormányzati riport

Lakosságszám 2015 január 1-jén [fő]: 3 306 792

Lakosságszám 2016 január 1-jén [fő]: 3 299 234

Összefoglaló értékelés

Azonosított kockázatok (értékelése: Magas=M / Közepes=K / Alacsony=A)	A városi önkormányzatok 2015. évi kockázati besorolása és pontozása (módosított)		A városi önkormányzatok 2016. évi kockázati besorolása és pontozása (módosított)	
I. Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázata	K		K	
1. Pénzügyi gazdálkodás	7,5	K	9,0	K
1.1 Közfeladatok finanszírozási struktúrája	3,0	A	3,0	A
1.2 Felhalmozási kiadások és finanszírozása	2,0	K	2,0	K
1.3 Finanszírozás	2,5	A	4,0	K
2. Eladósodás	11,5	K	13,5	K
2.1 Adósságkonszolidációt követő időszakban bekövetkező eladósodás	2,0	A	3,0	A
2.2 Szállítók felé történő eladósodás	3,5	K	5,5	K
2.3 Pénzintézet felé történő eladósodás	6,0	K	5,0	K
2.4 Garancia- és kezességvállalás	0,0	A	0,0	A
3. Vagyongazdálkodás	8,5	K	8,5	K
3.1 Vagyonszerzés	2,0	K	2,0	K
3.2 Belső eladósodás	2,5	A	2,5	A
3.3 Többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok	4,0	K	4,0	K

■ VI. SZ. MELLÉKLET: A VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK 2015-2016. ÉVI FŐBB MUTATÓINAK ÉS KOCKÁZATI TERÜLETEINEK RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE

Kockázat/Kockázati területek /Kockázatforrások/Mutatók	ÁSZ értékelés			
	Mutatók értéke 2015.12.31.	Kockázati besorolás 2015. év	Mutatók értéke 2016.12.31.	Kockázati besorolás 2016. év
I. Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázata		K		K
1. Pénzügyi gazdálkodás		K		K
1.1 Közfeladatok finanszírozási struktúrája		A		A
Működési kiadások fedezettsége	111,9%	A	111,5%	A
Önkormányzati rendkívüli támogatás aránya	1,2%	K	0,7%	K
Adóbevételek működési bevételeken belüli arányának változása	+3,23	A	+1,18%	A
Adóbevételek állományának változása	+11,0%	A	+2,5%	A
Helyi iparűzési adóbevételek állományának változása	+13,2%	A	+1,5%	A
1.2 Felhalmozási kiadások és finanszírozása		K		K
Felhalmozási kiadások fedezettsége	78,2%	K	58,8%	K
1.3 Finanszírozás		A		K
Törlesztés fedezettségének aránya	27,0%	A	31,2%	A
Nettó működési jövedelem változása	+1043,4%	A	-8,9%	K
2. Eladósodás		K		K
2.1 Adósságkonszolidációt követő időszakban bekövetkező eladósodás		A		A
Eladósodási mutató	1,7%	A	1,8%	A
Eladósodási mutató változása	-0,5%	A	+0,1%	K
Tárgyévi pénzügyi pozíció változása	5873,3%	A	-169,9%	A
2.2 Szállítók felé történő eladósodás		K		K
Szállítói állomány (2014-től kötelezettségek dologi, felújítási beruházási kiadásokra) változása	-48,6%	A	+0,1%	K
90 napon túli lejárt kötelezettségek állományának aránya (az összes köt. állományból)	1,3%	M	1,4%	M
Lejárt szállítói állomány (2014-től lejárt kötelezettségek dologi, felújítási beruházási kiadásokra) aránya (a szállítói állományból)	21,4%	K	19,9%	K
Lejárt szállítói állomány (2014-től lejárt kötelezettségek dologi, felújítási beruházási kiadásokra) változása	-50,9%	A	-6,9%	A

Lejárt szállítói állomány (2014-től lejárt kötelezettségek dologi kiadásokra) aránya a dologi kiadások egy havi átlagához viszonyítva	15,7%	K	14,3%	K
2.3 Pénzintézet felé történő eladósodás		K		K
Banki kötelezettségállomány mérlegfőösszeghez mért nagysága	0,4%	A	0,4%	A
Banki kötelezettségek (rövid és hosszúlejáratú hitelek és kötvénykibocsátásból származó tartozások) állományának változása	+52,9%	K	+20,8%	K
Tárgyévben kormányzati jóváhagyással megkötött hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek darabszáma	+26	K	+26	K
...ügyletek értéke (E Ft)	+2 879 089	K	+4 600 769	K
Tárgyévben megkötött, kormányzati hozzájáruláshoz nem kötött, hosszúlejáratú adósságot keletkeztető ügyletek darabszáma	+9	K	+18	K
...ügyletek értéke (E Ft)	+177 122	A	+147 944	A
2.4 Garancia- és kezességvállalás		A		A
Garancia és kezességvállalások állománya (E Ft)	+4 818 889	A	+4 630 234	A
3. Vagyongazdálkodás		K		K
3.1 Vagyonváltozás		K		K
Befektetett eszközök fedezettsége	98,8%	K	97,3%	K
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állományának változása (E Ft)	+177 854 138	A	+125 300 201	A
Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök állományának változása (E Ft)	+9 686 049	M	+8 176 130	M
3.2 Belső eladósodás		A		A
Eszközpótlási mutató (tárgyi eszközök összesen)	155,6%	A	125,9%	A
Eszközpótlási mutató (ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogokra)	170,7%	A	144,6%	A
3.3 Többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok		K		K
Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségei állományának változása	1,6%	K	-22,3%	K
...gazdasági társaságok számának változása (db)	46	M	-28	A
Tartós részesedések állományának változása	-1,8%	A	1,3%	M

■ VII. SZ. MELLÉKLET: A KOCKÁZATELEMZÉS ALÁ VONT VÁROSI ÖNKORMÁNYZATOK

sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:
1	ABA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	45	BUDAKESZI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
2	ABÁDSZALÓK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	46	BUDAÖRS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
3	ABAÚJSZÁNTÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	47	BÜK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
4	ABONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	48	CEGLÉD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
5	ÁCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	49	CELLDÖMÖLK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
6	ADONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	50	CIGÁND VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
7	AJAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	51	CSÁKVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
8	AJKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	52	CSANÁDPALOTA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
9	ALBERTIRSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	53	CSENGER VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
10	ALSÓZSOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	54	CSEPEG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
11	ASZÓD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	55	CSONGRÁD VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
12	BÁBOLNA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	56	CSORNA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
13	BÁCSALMÁS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	57	CSORVÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
14	BADACSONYTOMAJ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	58	CSURGÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
15	BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	59	DABAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
16	BAKTALÓRÁNTHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	60	DEMECSER VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
17	BALASSAGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	61	DERECSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
18	BALATONALMÁDI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	62	DÉVAVÁNYA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
19	BALATONBOGLÁR VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	63	DEVECSER VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
20	BALATONFÖLDVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	64	DIÓSD VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
21	BALATONFÜRED VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	65	DOMBÓVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
22	BALATONFÚZFŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	66	DOMBRÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
23	BALATONKENESE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	67	DOROG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
24	BALATONLELLE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	68	DUNAFÖLDVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
25	BALKÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	69	DUNAHARASZTI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
26	BALMAZÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	70	DUNAKESZI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
27	BARCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	71	DUNAVARSÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
28	BÁTASZÉK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	72	DUNAVECSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
29	BÁTONYTERENYE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	73	EDELÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
30	BATTONYA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	74	ELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
31	BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	75	EMÓD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
32	BÉLAPÁTFALVA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	76	ENCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
33	BELED VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	77	ENYING VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
34	BERETTYÓÚJFALU VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	78	ERCSI VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
35	BERHIDA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	79	ESZTERGOM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
36	BESENYSZÖG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	80	FEGYVERNEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
37	BIATORBÁGY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	81	FEHÉRGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
38	BICSKE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	82	FELSŐZSOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
39	BIHARKERESZTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	83	FERTŐD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
40	BODAJK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	84	FERTŐSZENTMIKLÓS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
41	BÓLY VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	85	FONYÓD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
42	BONYHÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	86	FÓT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
43	BORSODNÁDASD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	87	FÜZESABONY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
44	BUDAKALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	88	FÜZESGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:
89	GÁRDONY VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	133	KENDERES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
90	GÖD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	134	KEREKEGYHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
91	GÖDÖLLŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	135	KEREPES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
92	GÖNC VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	136	KESZTHELY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
93	GYÁL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	137	KISBÉR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
94	GYOMAENDRŐD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	138	KISKÖRE VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
95	GYÖMRŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	139	KISKÖRÖS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
96	GYÖNGYÖS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	140	KISKUNFÉLEGYHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
97	GYÖNGYÖSPATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	141	KISKUNHALAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
98	GYÖNK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	142	KISKUNMAJSA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
99	GYULA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	143	KISTARCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
100	HAJDÚBÖSZÖRMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	144	KISTELEK VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
101	HAJDÚDOROG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	145	KISÚJSZÁLLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
102	HAJDÚHADHÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	146	KISVÁRDA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
103	HAJDÚNÁNÁS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	147	KOMÁDI VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
104	HAJDÚSÁMSON VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	148	KOMÁROM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
105	HAJDÚSZOBOSZLÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	149	KOMLÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
106	HAJÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	150	KONDOROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
107	HALÁSZTELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	151	KOZÁRMISLENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
108	HARKÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	152	KÖRMEND VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
109	HATVAN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	153	KÖRÖSLADÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
110	HEREND VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	154	KŐSZEG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
111	HEVES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	155	KUNHEGYES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
112	HÉVÍZ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	156	KUNSZENTMÁRTON VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
113	IBRÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	157	KUNSZENTMIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
114	IGAL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	158	LÁBATLAN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
115	ISASZEG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	159	LAJOSMIZSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
116	IZSÁK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	160	LÉBÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
117	JÁNOSHALMA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	161	LENGYELTÓTI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
118	JÁNOSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	162	LENTI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
119	JÁNOSMORJA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	163	LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
120	JÁSZAPÁTI VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	164	LETENYE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
121	JÁSZÁROKSZÁLLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	165	LŐRINCI VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
122	JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	166	MAGLÓD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
123	JÁSZFÉNYSZARU VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	167	MÁGOCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
124	JÁSZKISÉR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	168	MAKÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
125	KABA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	169	MÁNDOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
126	KADARKÚT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	170	MARCALI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
127	KALOCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	171	MÁRIAPÓCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
128	KAPUVÁR VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	172	MARTFÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
129	KARCAG VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	173	MARTONVÁSÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
130	KAZINCBARCIKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	174	MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
131	KECEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	175	MEDGYESEGYHÁZA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
132	KEMECSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	176	MÉLYKÚT VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:
177	MEZŐBERÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	222	PÉCSVÁRAD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
178	MEZŐCSÁT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	223	PÉTERVÁSÁRA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
179	MEZŐHEGYES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	224	PILIS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
180	MEZŐKERESZTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	225	PILISCSABA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
181	MEZŐKOVÁCSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	226	PILISVÖRÖSVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
182	MEZŐKÖVESD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	227	POLGÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
183	MEZŐTÚR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	228	POLGÁRDI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
184	MINDSZENT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	229	POMÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
185	MOHÁCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	230	PUSZTASZABOLCS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
186	MONOR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	231	PUTNOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
187	MÓR VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	232	PÜSPÖKLADÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
188	MÓRAHALOM VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	233	RÁCALMÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
189	MOSONMAGYARÓVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	234	RÁCKEVE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
190	NÁDUDVAR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	235	RAKAMAZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
191	NAGYATÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	236	RÁKÓCZIFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
192	NAGYBAJOM VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	237	RÉPCELAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
193	NAGYECSED VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	238	RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
194	NAGYHALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	239	RUDABÁNYA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
195	NAGYKÁLLÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	240	SAJÓBÁBONY VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
196	NAGYKÁTA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	241	SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
197	NAGYKŐRÖS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	242	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
198	NAGYMÁNYOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	243	SÁRBOGÁRD VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
199	NAGYMAROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	244	SARKAD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
200	NYÉKLÁDHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	245	SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
201	NYERGESÚJFALU VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	246	SÁRVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
202	NYÍRADONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	247	SÁSD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
203	NYÍRBÁTOR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	248	SÁTORALJAÚJHELY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
204	NYÍRLUGOS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	249	SELLYE VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
205	NYÍRMADA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	250	SIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
206	NYÍRTELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	251	SIMONTORNYA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
207	ÓCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	252	SIÓFOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
208	ONGA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	253	SOLT VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
209	OROSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	254	SOLTVADKERT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
210	OROSZLÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	255	SÜLYSÁP VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
211	ÓZD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	256	SÜMEG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
212	ŐRBOTYÁN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	257	SZABADSZÁLLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
213	ŐRISZENTPÉTER VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	258	SZARVAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
214	ÖRKÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	259	SZÁZHALOMBATTA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
215	PACSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	260	SZÉCSÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
216	PAKS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	261	SZEGHALOM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
217	PÁLHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	262	SZENDRŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
218	PANNONHALMA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	263	SZENTENDRE VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
219	PÁPA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	264	SZENTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
220	PÁSZTÓ VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	265	SZENTGOTTHÁRD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
221	PÉCEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	266	SZENTLŐRINC VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (városi önkormányzat) neve:
267	SZERENC S VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	301	ÜLLŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
268	SZIGETHALOM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	302	VÁC VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
269	SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	303	VAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
270	SZIGETVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZAT	304	VÁMOSPÉRC S VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
271	SZIKSZÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	305	VÁRPALOTA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
272	SZOB VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	306	VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
273	TAB VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	307	VASVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
274	TAMÁSI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	308	VECSÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
275	TÁPIÓSZELE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	309	VELENCE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
276	TAPOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	310	VÉP VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
277	TÁT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	311	VERESEGYHÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
278	TATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	312	VERPELÉT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
279	TÉGLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	313	VÉSZTŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
280	TÉT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	314	VILLÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
281	TISZACSEGE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	315	VISEGRÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
282	TISZAFÖLDVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	316	ZÁHONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
283	TISZAFÜRED VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	317	ZALAKAROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
284	TISZAKÉCSKE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	318	ZALALÖVŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
285	TISZALÖK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	319	ZALASZENTGRÓT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
286	TISZAÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	320	ZAMÁRDI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
287	TISZAVASVÁRI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	321	ZIRC VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
288	TOKAJ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	322	ZSÁMBÉK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
289	TOLNA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
290	TOMPA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
291	TÓTKOMLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
292	TÖKÖL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
293	TÖRÖKBÁLINT VÁROS ÖNKORMÁNYZAT		
294	TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT		
295	TURA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
296	TÚRKEVE VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT		
297	ÚJFEHÉRTÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
298	ÚJHARTYÁN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
299	ÚJKÍGYÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		
300	ÚJSZÁSZ VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT		

FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezet vezetőjének az ÁSZ tv. 29. §[‡] (1) bekezdése előírásának megfelelően.

A belügyminiszter a jelentéstervezet megállapításaira írásbeli észrevételt tett. Az ÁSZ tv. 29. § (3) bekezdésével összhangban az ÁSZ a Függelékben feltünteti az ellenőrzés megállapításával kapcsolatban tett, figyelembe nem vett észrevételeket, és megindokolja, hogy azokat miért nem fogadta el.

1. A jelentéstervezet 19. oldal 2.3. számú megállapításához tett észrevétel

Az észrevételben jelzett adósságkonszolidáció az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére kedvező hatást gyakorolt. Az adósságkonszolidációk eredményeként az önkormányzatok feladatellátása újra strukturálódott, rendszerszinten pénzügyi helyzetük helyreállt. A Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 111. § (4) bekezdése szerint az önkormányzatok nem tervezhetnek működési hiányt a gazdálkodásuk kereteit meghatározó költségvetési rendeletükben, az éven túli hitelfelvételt a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény bevezetése engedélyhez kötötte. Ugyanakkor az Állami Számvevőszék az önkormányzatok gazdálkodásából eredő veszélyek miatt fordít figyelmet az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok monitorizálására, a pénzügyi sérülékenységet okozó folyamatokra, az önkormányzati alrendszer veszélyeztető rendszeregyensúlyi kockázatokra. A jelentéstervezetben az ellenőrzés megállapításai alapján megfogalmazott következtetés a városi önkormányzatok pénzügyi, vagyoni helyzetére és eladósodására irányuló kockázatok értékelésére hívja fel a figyelmet.

A jelentéstervezet következtetése szerint a városi önkormányzatok gazdálkodása stabil, rendszerszintű beavatkozást nem igényel. A városi önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának változatlan formában történő fenntartása az egyes önkormányzatok szintjén jelent kockázatot a pénzügyi egyensúlyra, ezáltal az önkormányzatok eladósodására.

Az ellenőrzés több önkormányzat esetében tárta fel, hogy az adott önkormányzat nettó működési jövedelme negatív volt, ezáltal a tőketörlesztésre a folyó költségvetés egyenlege, vagyis a működési bevétel és a működési kiadás különbözete nem nyújtott fedezetet. Előfordult, hogy már a működési jövedelem is negatív egyenleget mutatott, melyet a hiteltörlesztésre fordított összeg tovább rontott. Tekintve, hogy a működési jövedelem az érintett önkormányzatok esetében nem nyújt fedezetet a hitel visszafizetésére, a jövőbeli eladósodásra kockázatforrást jelent. Az önkormányzatok pénzügyi intézetek felé fennálló hiteltartozásai, növekvő kamat- és tőketörlesztés-

[‡] **29. § (1)** Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

tési terhei – a működési jövedelem elvonásával – egyrészt csökkentik az önkormányzatok szintjén rendelkezésre álló, feladataik ellátására fordítható forrásokat, másrészt növelik az önkormányzat sérülékenységet a gazdasági környezet kedvezőtlen irányú jövőbeli változásaival szemben. Erre vonatkozóan a jelentéstervezet is tartalmazza, hogy „A városi önkormányzatok újbóli eladósodásának kockázatát vetítheti előre, hogy a hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek (hosszú) futamideje alatt a városi önkormányzatok pénzügyi-gazdálkodási lehetőségei kedvezőtlen irányban megváltozhatnak, így az érintett városi önkormányzatok hitel visszafizetési képessége csökkenhet, mely eladósodási kockázatot jelenthet.”

Mindezek alapján a jelentéstervezetben foglalt megállapítások nem mondanak ellent az észrevételben foglaltaknak – mely szerint az önkormányzati adósságállomány alakulása az államháztartási hiánycél tartása szempontjából nem jelent kockázatot –, ezért a jelentéstervezet módosítása nem volt indokolt.

2. A jelentéstervezet 22. oldal 3.3. számú megállapításához tett észrevétel

Az észrevétel hivatkozik arra, hogy a gazdasági társaságok veszteséges gazdálkodása vagy kötelezettségállománya nem jelenthet direkt fizetési kötelezettséget a tulajdonos önkormányzat számára. Azonban az Állami Számvevőszék által végzett, az önkormányzatok és az önkormányzatok tulajdonában álló gazdasági társaságok működésének ellenőrzési és elemzési tapasztalatai is rávilágítanak az önkormányzatok pénzügyi egyensúlya és a gazdasági társaságok gazdálkodásában rejlő kockázatok közötti összefüggésekre.

Az önkormányzatok a felelősségi körükbe tartozó közfeladatokat a többségi tulajdonukban álló gazdasági társaságokkal is elláthatják. Az önkormányzati közfeladatot ellátó gazdasági társaságok kötelezettségállománya kockázatot jelent a gazdasági társaság stabil és fenntartható gazdálkodására, ezáltal pedig a közfeladat-ellátását biztosító működésére is. Ez kockázatot jelent az önkormányzat gazdálkodására, pénzügyi egyensúlyára is, mert a közfeladat-ellátásért felelős önkormányzat a közfeladat ellátásának biztosítása érdekében pótlólagos erőforrásokat bocsát a társaság rendelkezésére.

Ezen túl – ellenőrzési tapasztalataink alapján – az önkormányzatok kezességét vállalnak a gazdasági társaságok hitelfelvételéhez, valamint az önkormányzatoknak, mint tulajdonosnak törvényi előírások és társasági szerződésben foglaltak alapján is vannak kötelezettségei a gazdasági társaságaikkal szemben.

A jelentéstervezet megállapításai tehát nem kizárólag a direkt fizetési kötelezettségekre utalnak.

Az észrevétel további része a veszteséges gazdálkodás lehetséges okaira és a gazdasági társaságok kötelezettségállományának összetételére vonatkozott, azonban az ellenőrzés célja a beazonosított kockázatok kezelésének előmozdítása volt, vagyis ellenőrzésünk nem tért ki az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok veszteséges gazdálkodása okainak, valamint a kötelezettségek önerőből történő visszafizetési lehetőségeinek feltárására, ezért erre vonatkozó megállapítás sem szerepel a jelentéstervezetben.

Fentiekre tekintettel a jelentéstervezet módosítása nem volt indokolt.

3. A jelentéstervezet 6. oldalán az összegző megállapításában foglalthoz tett észrevétel

Az észrevételben kifogásolt megállapítás szerint a 322 városi önkormányzatból tizenkilenc városi önkormányzat estében tárta fel az ellenőrzés az adósságrendezési eljárás megindításának veszélyét, vagyis a kockázat nem rendszerszintű, az a kiemelt 19 önkormányzat szintjén jelentkezett. Mindezt alátámasztja a megelőző összegző megállapítás is, mely szerint a városi önkormányzatok gazdálkodása stabil képet mutatott az ellenőrzött időszakban.

Az adósságrendezési eljárás során az önkormányzatok gazdálkodási önállósága korlátozott, mert az adósságrendezés alatt vagyoni kötelezettségvállalással kapcsolatos döntést az önkormányzatok nem hozhatnak, a képviselőtestület kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyek kivételével valamennyi gazdasági kérdésben az adósságrendezési bizottság dönthet, korábban vállalt fizetési kötelezettségeiket nem teljesíthetik a válságkölségvetésben meghatározott kötelezettségek kivételével, uniós források megszerzésére nem pályázhatnak.

Ezen túl a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 5. § (2) bekezdése szerint „*ha 4. § (2) bekezdés a)-b) pontjában megjelölt helyzet az esedékességet követő 90. napon, illetve a c)-d) pontban megjelölt helyzet a bekövetkezését követő 30. napon is fennáll, a polgármester - a képviselő-testület döntése alapján - 8 napon belül köteles az adósság rendezési eljárást kezdeményezni*”.

A 90 napon túli elismert tartozások ki nem fizetése az önkormányzatok részéről felveti az államháztartási törvény és végrehajtási rendelete költségvetési gazdálkodást érintő szabályai be nem tartásának kockázatát is, hiszen a kötelezettség vállalásakor annak kiadási előirányzatának is rendelkezésre kellett állnia az önkormányzat költségvetésében.

Fentiekre tekintettel a jelentéstervezet módosítása nem volt indokolt.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

---

¹ városi önkormányzatok

Ehhez a településtípushoz tartoznak a kisvárosok és a középvárosok, de nem tartoznak ide a megyei jogú városok, a főváros és a főváros kerületei. Az érintett 322 városi önkormányzat felsorolását a VII. számú melléklet tartalmazza.

² ÁSZ

Állami Számvevőszék

³ MÁK

Magyar Államkincstár

⁴ ÁSZ SZMSZ

Az Állami Számvevőszék Szervezeti és Működési Szabályzata

⁵ Számv. tv.

2000. évi C. törvény a számvitelről (hatályos: 2001. január 1-jétől)

⁶ Mötv.

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (hatályos: 2012. január 1-jétől)

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu